

Naročnina za Jugoslavijo: olojetno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, srede in petek

Ljubljana, petek 24. januarja 1941

Cena posamezni številki din 150

Zaupanje za zaupanje

Novi švicarski zvezni predsednik Wetter je v svojem novoletnem nagovoru zlasti poudaril potrebo zaupanja. Dejal je: »Zvezni svet zaupa švicarskemu ljudstvu, zato zaupajte tudi vi švicarski vladi!« Z velikim zadoščenjem je sprejel švicarski tisk te besede predsednika ter med drugim naglasil, da Švicar sicer ni posebno zaupljiv, da pa je danes ko nikoli še pripravljen na zaupanje. Kakor se je že večkrat poudarilo, švicarsko ljudstvo naravnost hrepeni po tem, da bi moglo popolnoma zaupati in nič drugega ni treba, ko to pripravljenost za zaupanje dobro izkoristiti.

Razmere pri nas niso čisto takšne kot v Švici, vendar pa v mnogem podobne, zlasti pa zato, ker mora Jugoslavija kakor Švica najhujše paziti na svojo nevtralnost in biti vedno pripravljena, da tudi s skrajnimi sredstvi, s svojo oboroženo silo očuva svojo neodvisnost in nedotakljivost. V tem neprestano napetem zunanje-političnem položaju je tem bolj potrebno, da vlada v notranjosti resnično medsebojno zaupanje in zato veljajo besede švicarskega zveznega predsednika tudi v polni meri za nas.

Zaupanje za zaupanje! Kar kdo daje, to tudi prejema. Kdor se ne zaupa, ne more želi zaupanja. Kdor pa daje zaupanje, bo tudi deležen zaupanja. To je stara in stokrat izpričana resnica, ki pa je danes v mnogih državah pozabljena, in tako tudi v naši.

Iz tega nezaupanja pa nastaja med ljudstvom in oblastjo odnos, ki ni dober in še manj koristen. To se najbolj jasno vidi v tisku. Premnoge in tudi dobro misljene vladne odredbe se kar v naprej sprejemajo z velikim nezaupanjem in veliko rezervo. Zlasti se to vidi v delu za pravilno aprovizacijo trga. Če bi n. pr. danes kdo na odgovornem mestu izjavil, da tega ali onega blaga ne bo zmanjkalo, vendar s tem ne bo ustavil kupičenja tega blaga, ker bi njegove besede naletele na preveč nevernih Tomažev. Kakor je malo razumljivo, je vendar res, da ljudje danes bolj verjamejo tudi najbolj neumni govornici, kakor pa še tako slovesno podanimi oficijalnim izjavam.

Niso pa vzrok temu le razočaranja, ki so jih ljudje že doživeli, temveč glavni vzrok je v tem, ker se ne poklanja ljudem zaupanje. To pa učinkuje kot poziv k nezaupanju in zlasti v današnjih časih s svojimi presenetljivimi dogodki so ljudje k nezaupanju še posebej nagnjeni.

Nezaupanje do ljudi se kaže na razne načine. Tako se ne pove ljudem čista resnica o stvareh, ki bi jo ljudje kot državljani morali vedeti. Resnica se prikriva iz strahu, da ne bi ljudje napačno izkoristili resnice in jo slabo za celoto uporabili. Nezaupanje se kaže tudi v tem, da se omejuje diskusija o javnih vprašanjih, da se omejuje svobodna beseda o stvareh, ki javnost morajo zanimati. Nezaupanje do ljudi se odkriva tudi v raznih predpisih, ki so sestavljeni tako, kakor da je treba že vnaprej smatrati vse državljane za nagnjene k slabemu. Zlasti v odnosih davčne uprave

do davčnih zavezancev je to nezaupanje silno veliko, zato pa je tudi pri nas davčna morala na tako nizki stopnji, da je že nevarno. Celotno pri mestnih in samoupravnih davščinah se vidi, kako silno slaba je davčna morala. Povsod se vidi, kako manjka zaupanje, vedno pa je glavni vzrok nezaupanja ta, ker se ljudem od zgoraj doli ne nudi zaupanja.

Zaupanje za zaupanje! Ni drugega sredstva za dvig zaupanja,

kakor da se ljudem zaupa. Ljudje so silno pripravljeni zaupati onim, ki zaupajo njim. Če pa spoznajo, da se njim ne zaupa, tudi sami ne morejo imeti zaupanja. Tako je bilo še vedno in tako bo tudi vedno ostalo. Zaupanje ljudstva pa je danes oblasti bolj potrebno kot v normalnih časih. Zlasti pa je potrebno, kadar nastajajo težave v oskrbi prebivalstva. Če ljudstvo pri tem aprovizacijskem delu ne sodeluje, če ne sprejema vse pred-

pise voljno, če išče pomanjkljivosti v predpisih, da se jim more na ta način izogniti, potem tudi najbolj drakonične kazni ne bodo pomagale in predpisi bodo večinoma ostali le na papirju. Učinkoviti so le tisti predpisi, ki se morejo opreti na ljudsko zaupanje, ker v tem primeru jim ljudstvo samo daje veljavo, ki jo potrebujejo.

Zato pa zaupanje ljudstvu, da bo ljudstvo zaupalo oblastem.

cionalnih in gozdnih parkov ter zaščitnih gozdov je nekaj nad 10.000 hektarov. Visokih gozdov je 4,2 milijona ha ali 58,5%, nizkih 1,6 milijona ali 23,2%, srednjih 0,29 in grmičevja 1,03 milijona ha ali 14,3 odstotka.

Večina površine je mešane gozdne vrste, največ čistih gozdov iglavcev je v dravski banovini, od čistih kultur pa pripada prvo mesto smreki.

Izkoriščanje gozdov

Zelo zanimivi so tudi podatki o produktivni sposobnosti naših gozdov. Po oceni statistike bi morala znašati normalno faktična lesna množina 1.316,7 milijonov kubičnih metrov, dejansko pa znaša samo 825,3 milijona ali za okroglo pol milijarde kubičnih metrov manj. Letni povprečni naravni prirastek se ceni na približno 16 milijonov kub. metrov, moral pa bi znašati okoli 25,5 milijona kub. metrov. Te številke jasno dokazujejo, kako zelo je zaostalo naše gozdno gospodarstvo.

To pa dokazuje tudi, da se je mnogo premalo gledalo na pogozdovanje. Konec leta 1938. je bilo še vedno 1,9 milijona ha gozdne površine, ki je bila upoštevana za pogozdovanje. Drevesnice je še vse premalo, čeprav je teh 640 s 730 hektarji površine. Tu se je vzgajalo sicer na milijarde sadik, kar pa je še vedno premalo. V zvezi s tem treba omeniti tudi to, da je delo za ureditev hudournikov še vedno nezadostno. V zadnjem letu (1938) se je izdalo v ta namen samo 13,5 milijona din.

Človek največji škodljivec gozdov

Zelo žalostni so podatki o gozdnih škodah. Ta škoda se ceni na nekaj nad 57 milijonov din na leto in največ te škode je povzročil človek, nič manj kakor za 44,5 milijona din ali 78,1% vse škode. Največ škode napravi v gozdnih človek v donavski in vrbaski banovini, kjer opustoši človek gozde za 11,7 (od vse škode 12,5) milijona din. V donavski banovini napravi človek škode 867, v ban. Hrvatski za 80%. Najmanj škode napravi človek v dravski banovini, kjer od vse škode v višini 1,2 milijona din odpade na človeka samo 27.273 dinarjev ali 2,1%.

V zvezi s problemom čuvanja naših gozdov je treba omeniti, da je v vsej državi 8145 gozdarskega osebja, med temi 943 inženirjev. Najslabše so razmere glede strokovnega osebja v vrbaski banovini, kjer pride en strokovnjak na povprečno 25.000 ha gozda, glede nadzorstva pa v isti banovini šele na 100.000 ha. Težke so razmere tudi v banovini Hrvatski, zlasti v bivši primorski banovini, dočim so razmere najbolj ugodne v dravski banovini.

Čeprav se gozdovi ne izkoriščajo tako, kakor bi se morali, je vendar sejnja zelo velika ter znaša nekaj nad 22,5 milijona kub. metrov, od česar odpade na drva 12,8 milijona kubikov ali 56,6%, na tehnični les 8 milijonov kub. metrov ali 34,9%, nekaj manj ko 9 milijonov kub. metrov je bilo odpadkov in izgub. Skupna vrednost posekanega lesa se ceni na eno milijardo din.

Največ lesa se prevozi po cestah, namreč letno povprečno 5,5 milijona kub. metrov, po železnici se je prevozilo 2,5. Za splavljanje

Kako je z našimi gozdovi Prva popolna statistika o našem gozdarstvu

V našem narodnem gospodarstvu igra gozd silno veliko vlogo in za mnoge pokrajine sploh najbolj važno. Logično bi zato bilo, da bi imeli dobro izdelano statistiko o našem gozdarstvu, ker drugače ni mogoče, da bi mogli naše lesno bogastvo dobro izkoristiti. Dobre in pa niti le količinski zadovoljive statistike našega gozdarstva pa nismo imeli. Vzrokov za to je bilo več. V večini države še ni izdelan zemljiški kataster, nastale izpremembe se vedno ne vnašajo v kataster, lastniški odnosi še niso povsod urejeni, nadalje je gozdno gospodarstvo v velikem delu države slabo urejeno in brez potrebnega inventariziranja gozdov, manjkajo tudi potrebna materialna sredstva in strokovno osebje, in nazadnje je treba omeniti tudi to, da je gozdna uprava preveč komplicirana in formalistična. Največja ovira za dobro gozdno statistiko pa je v tem, ker ni pravih navodil, kako naj se ta statistika zbira. Ministrstvo za gozdove in rudnike, ki je vse to dobro vedelo, je sedaj izdelalo enake obrazce za statistično službo in rezultat tega dela je prva verodostojna statistika o naših gozdojih, ki jo je sedaj izdalo ministrstvo za gozdove. Na podlagi te statistike mora v bodoče dobiti vse naše gozdarstvo določeno smer.

Statistika gozdne površine

Od vse državne površine, ki obsega 24.715.059 ha odpade na gozdno površino 8.180.102 ha ali 33,1 odstotka, vse kmetijske površine pa je 14.786.040 ha ali 59,8%, vse plodne zemlje je torej 22.966.142 hektarov ali 92,9 odstotka. Kot gozdna površina se pri tem razume vsa površina, ki je zarasla z gozdnim drevjem ali ki je dejansko gozdna, čeprav ni v resnici zarasla z drevjem. Pod pojmom gozda pa se razumejo samo oni gozdovi, ki so dejansko zarasli z drevjem, brez ozira na višino debla.

Najbolj bogate na gozdovih so vrbaska, drinska in dravsko-banovina (med 45 in 47%), najmanj pa ima gozdov donavska banovina (nepolnih 9%). (V donavski banovini je 13 okrajev, ki nimajo niti en odstotek gozda.) Nad 60% gozdne površine pa imajo okraji Dravograd v Sloveniji, Čabar, Delnice in Fojača v banovini Hrvatski, Teslić v vrbaski, Žepče, Zele-

nica, Kladanj, Vlasenica in Čajniča v drinski banovini. Posebno zanimivo je, da je velika gozdna površina na nekaterih naših južnih jadranskih otokih in polotoku Pelješcu. Tako ima Dubrovnik do 40% gozdne površine, Hvar celo do 50%, otok Korčula pa spada s svojimi 60% med najbolj bogate gozdnate okraje. Ni treba posebej naglašati, kako velike turistične važnosti je, če imajo primorski kraji tudi gozdove. Seveda pa je treba tu pripomniti, da se tudi goličave, živi pesek štejejo med gozdno površino, ker so zaenkrat nesposobni za vsako drugo kulturo. Na ta neproduktivni del vse gozdne površine odpada celih 1.251.101 ha ali celih 13,1%, kar je vsekakor zelo veliko.

Lastništvo gozdov

Po vrsti lastnikov se dele naši gozdovi takole: državnih gozdov je 2.852.466 ha ali 34,9%, samoupravnih gozdov (banovinskih, občinskih, mestnih) 1.558.880 ha ali 19,1

odstotkov, zemljiške in agrarne zajednice imajo 297.697 ha ali 3,6 odstotka, cerkvene občine in verske ustanove 122.125 ha ali 1,4%, premoženjske občine 464.727 ha ali 5,8%, zasebne ustanove in družbe 292.704 ha ali 3,6% in zasebniki 2.585.495 ha ali 31,6%. Skupno je v zasebnih rokah 5.327.636 ha ali 65,1%. Državne gozdne površine je največ v vrbaski in drinski banovini, najmanj pa v dravski, samoupravnih gozdov je največ v vrbaski, najmanj pa v vrbaski, cerkvenega posestva je največ na Hrvatskem in v Sloveniji, najmanj pa v drinski banovini, gozdnega lastništva zasebnikov pa je največ v dravski banovini (od skupno 708.035 ha 607.229 ha ali 85,8%), najmanj pa v donavski banovini. V tem pregledu se ni upoštevalo ozemlje mesta Beograda, Pančeva in Zemuna, kjer je itak le 1450 ha gozdne površine in torej za celotno sliko ni važno.

Normalno se izkorišča v vsej državi 7,8 milijona ha ali 96,4%. Na-

Obrtna zbornica v Ljubljani ustanovljena Predsednika zbornic bosta imenovana

Ministrski svet je podpisal naslednjo uredbo:

Čl. 1. Za pospeševanje gospodarskih interesov v zvezi z obrtjo se ustanovi v Ljubljani obrtna zbornica. Uredba o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1923. z vsemi svojimi spremembami in dopolnili bo veljala tudi za to zbornico, v kolikor za to uredbo ni drugačnih predpisov. Območje obrtne zbornice v Ljubljani obsega vse območje dosedanje zbornice za TOI.

Čl. 2. Odstavek 2. čl. 4. uredbe o trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornicah, spremenjen z uredbo ms. št. 690 z dne 22. maja 1940. s spremembami in dopolnili uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1932., II. št. 24.640, se spremeni tako, da se v točki 7. besede »Trgovinska, industrijska in obrtna zbornica« zamenjajo z besedami »Trgovinsko-industrijska zbornica«, na koncu odstavka pa se za točko 14. doda nova točka, ki se glasi: 15. (obrotna zbornica v Ljubljani z območjem, označenim pod 7).

Čl. 3. V roku 15 dni od današnje objave te uredbe bo trgovinski minister postavil trgovinsko-industrijski zbornici ter obrtni zbornici v Ljubljani predsednika, podpredsednika in svetovalec z gospodarskim svetom. Po potrebi se postavljene osebe razrešijo dolž-

nosti ter na njihovo mesto postavijo druge. Naloga gospodarskih svetov je, da izdajo nove statute zbornic, da izdajo vse, kar je potrebno za likvidacijo materialnih in osebnih odnosov dosedanje trgovinske, industrijske in obrtne zbornice, da to likvidacijo izvršijo in da izvršijo vse posle, ki spadajo v zbornični delokrog.

Čl. 4. Za likvidacijo osebnih in materialnih odnosov trgovinsko-industrijske in obrtne zbornice v Ljubljani veljajo predpisi čl. 38. in 39. uredbe o trgovinsko-industrijskih in obrtnih zbornicah s sledečimi spremembami:

1. Ravnateljstva zbornic morajo prevzeti osebje trgovinsko-industrijske in obrtne zbornice v Ljubljani. Pri predsedništvu obrtne zbornice se bo določilo, koliko nameščenecv dosedanje trgovinsko-industrijske in obrtne zbornice bo prevzela obrtna zbornica. Če ne bo prišlo do sporazuma, bo o tem odločal ban dravske banovine.

2. Obrtna zbornica v Ljubljani izjemno do odredbe čl. 394., točke 11., zakona o obrtilih, ne bo imela pokojninskega sklada za svoje uslužbenecv ter bo morala vse zavarovati pri Pokojninskem zavodu za nameščenecv v Ljubljani.

Čl. 5. Uredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenih novinah«, obvezno moč pa dobi 15 dni po tem.

lesa je na prvem mestu reka Ibar z 220.000 kub. metri, nato pa slede Drina, Drava, Sava in Donava.

Gozdna industrija predelave lesa ni v skladu z velikim gozdnim bogastvom države. V vsej državi je 3266 žag, od katerih je večina majhnih žag na vodni pogon. Takih žag je 2248 ali dve tretjini. Večinoma te žage nimajo večje kapacitete ko 300 kubičnih metrov. Turbinski pogon ima 290 žag, na parni stroj 482, z motornim pogonom (električnim, na olje ali plin) 246. Velika večina žag (2311) ima samo en jarjenik. Velikih žag z več ko 6 jarjeniki je samo 19. Največje število žag je v Sloveniji t. j. 2160, nato pa v Hrvaški 547.

Skupno je bilo izvoženo v letu 1938. 1.015.399 ton, kar je 1.678.729 kubičnih metrov, v vrednosti 890 milijonov din. Glede količine lesnega izvoza je na prvem mestu Italija, glede vrednosti pa Nemčija. Po količini sledi Madžarska, po vrednosti pa Anglija. Navzlic gozdnemu bogastvu pa smo morali neke vrste lesa uvoziti, in sicer 29 tisoč ton v vrednosti 86 milijonov dinarjev.

To bi bili glavni podatki iz nove in popolne statistike o naših gozdovih, ki jo je izdalo ministrstvo za gozdove in rudnike in za katero delo zasluži vse priznanje.

Veletrgovec Anton Adamič 60 letnik

Zrno do zrna pogača,
kamen do kamna palača.

V našem trgovskem svetu zavzema brezdvomno g. Anton Adamič sen. v Kranju eno najvidnejših vlog. Jubilant izhaja iz dobro znanega starega rodu Adamičev iz Kamnika, ki je dal vrvarski stroki že priznane in sposobne strokovnjake.

Naš Anton Adamič je nekaka poosebljena trgovska veličina. Izučil se je v Ljubljani kot železninar, kmalu nato pa se je posvetil galanterijskim stroki in je kot mlad mož otvoril v sredini Kranja skromno trgovino z raznovrstnim galanterijskim blagom. Ta trgovina je čim dalje bolj uspevala, zlasti ko sta oba mlada zakonca (njegova skrbna življenjska družica ga. Mara je prav tako dobro podkovana v trgovini in ves čas njegova večša desna roka) razpredla obstoječo trgovino v razsežno veletrgovino, ki je kmalu zaslovela daleč naokrog.

Po svetovni vojni se je jubilant Anton Adamič posvetil dobičkonosni tekstilni industriji, ustvaril znano veletrgovno »Iko«, kjer izdeluje nad sto marljivih uslužbencev najraznovrstnejše pletilne predmete, ki se razpošiljajo po vsej Jugoslaviji. Iz malega je tedaj zrastle mogočno deblo, čigar kose kaže vse se raztezajo v Ljubljano in celo na Štajersko.

Marljiv kot čebela se naš jubilant trudi od rane zore do poznega mraka v prvi vrsti za svoje trgovske posle in dom, ki ga je sebi primerno uredil in najmodernejše opremil. Stremi pa še vedno dalje in dalje ta podjetni gospodarstvenik, ki je zrastle na domačih slovenskih tleh. Njegova podjetnost mu donaja zaslužno plačilo in rodi bogat sad, ker v zdravem njegovem telesu prebiva vedno nov in svež duh.

Odličnega trgovskega reprezentanta pozdravljajo ob tem življenjskem jubileju številni njegovi bivši in sedanjí trgovski tovariši ter mu kličejo: Še na mnoga leta! — Tudi naše čestitke k šestdesetletnici!

Izvoz živih svinj v Nemčijo urejen

V direkciji za zun. trgovino je bila konferenca z zastopniki izvoznikov živih svinj v Nemčijo (z združniki, trgovci in proizvajalci) v zvezi z ravnomar doseženim spo-

razumom z Nemčijo. Na konferenci je bilo sklenjeno: Kontingenti se bodo razdeljevali ravno tako kot dosedaj, da dobe trgovci-izvozniki 40%, producenti pa 20%. Ta raz-

delitev velja do 20. marca, ko stopi v veljavo nova uredba o uređitvi izvoza žive živine. Cena je določena na 20'50 din za kg franko nemška meja. Živina se tehta na

Dunaju. Dosežen je bil tudi sporazum o izenačenju prevoznih stroškov do nemške meje. Izvozili bomo po zadnjem sporazumu z Nemčijo 135.000 živih svinj.

Minister dr. Milan Protić o draginji in drž. intervenciji

V božični številki beograjske »Pravde« je objavil novoimenovani minister za oskrbo in prehrano dr. Milan Protić članek, ki je zaradi njegove nove funkcije še posebno zanimiv. Glavne misli njegovih izjav so naslednje:

Ko je bila pšenica po sto dinarjev in kruh po dva din za kg, se je že zahtevala državna intervencija, da se pomaga proizvajalcem. Danes ko pšenica oficialno velja din 300 in ljudski kruh din 4, se zopet zahteva državna intervencija, sedaj pa v korist potrošnikov. Bila pa je v naši državi pšenica tudi že po 500 din in tudi takrat so se izdale protidraginjske odredbe, ki pa so bile učinkovite samo glede stanovanjskih najemnin. To je sicer nekaj, na vsak način pa ne zadostno.

Naši državi se ne more očitati, da se ne bi borila proti draginji. Izdala je vse polno protidraginjskih predpisov, samo da si ti dostikrat tudi ostro nasprotujejo. Po prvi od teh uredb (z dne 20. septembra 1939) je pripadala glavna pristojnost za boj proti draginji ministru za socialno politiko. Nato pa je bila pristojnost za ta boj dana ministrstvu za trgovino in industrijo. Prvotna protidraginjska uredba je kot glavne krivce draginje označevala trgovce, deloma tudi industrialce. Nova uredba z dne 8. novembra 1940 pa bolj misli na potrošnike kot povzročitelje draginje kakor pa na trgovce. Po tej naredbi tudi ne kaznujejo več trgovce in posrednike za prestopke upravne oblasti, temveč redna sodišča, kar pomeni veliko olajšanje, ker je izkušnja dokazala, da so bili trgovci pred sodiščem oproščeni ali pa mnogo bolj miho kaznovani kakor pa od upravnih oblasti. Sedaj pa morejo upravne oblasti kaznovati samo potrošnike.

Vse to pa dokazuje, da pot, po kateri hočemo doseči pocenitev življenja, pri nas še ni definitivno določena.

Nato navaja dr. Protić, kako so se v Nemčiji borili proti draginji. Nemška ustanova za preskrbo prebivalstva je dosegla, da se kljub zvišanju cen posameznih živil ta v prodaji na drobno niso znatneje podražila. To je dosegla predvsem na ta način, ker je bila na stališču, da prekupevalci nimajo pravice do zaslužka, temveč samo do nagrade za svoje delo. Namesto samostojnih podjetnikov postajajo na ta način pridobitniki neke vrste nameščenec. Po mnenju dr. Protića je to načelo tudi naravno, ker za oskrbo prebivalstva z živil predvsem skrbi država oz. njene posebne ustanove.

V naši državi k sreči ni pomanjkanja živil. Imamo samo visoke cene za živila. V naši zakonodaji ni uveljavljeno načelo, da se cene sploh ne smejo povečati, kakor je to v nekaterih drugih državah, temveč je uvedeno samo zatiranje pretiranih cen in špekulacije. Pojem pretirane cene pa je zelo nejasen, ravno tako pa tudi pojem špekulacije. Naše oblasti tudi nimajo pravice, da ne dovoljujejo zvišanja cen. Kakor že kaže ime urada za kontrolo cen, ne gre pri nas za ustavitev skoka cen, temveč samo za kontrolo cen. Ker cene neprestano naraščajo, in sicer tako maksimirane ko nemaksimirane cene, t. j. kontrolirane ko nekontrolirane cene, dokazuje to, da naš sistem zatiranja draginje ni zadovoljiv. To tudi zato, ker ni naš upravni aparat za kontrolo cen zadostno usposobljen. Nadzorstvo cen spada nadalje v pristojnost trgovinskega ministrstva, ki

ima že po svojem poslu mnogo več opravka s trgovci in industrialci kakor pa s potrošniki. V praksi ima urad za kontrolo cen večjo pristojnost, kakor pa mu po uredbi gre. To izvira iz tega, ker organi, ki sodelujejo z njim niso strokovnjaki, kar je istočasno tudi njegova slabost.

Urad za kontrolo cen nima pravice niti dolžnosti, da preiskuje vzroke draginje, temveč vsa njegova dolžnost se omejuje na kontroliranje cen in da prepreči zlorabe. Izjema pa velja za pšenico, za katero velja posebni režim. Pri nas velja še vedno sistem svobodnega določanja cen, čeprav je ta pod močno kontrolo. Veliko vprašanje je, če bomo mogli pri tem sistemu zadržati nadaljnji dvig

Zdravilo proti draginji

je navidezno zelo enostavno: treba preprečiti povečanje obtoka bankovcev, zadržati dvig mezd, zmanjšati potrošnjo in povečati proizvodnjo.

Dvig učinkovitega obtoka se more zadržati na dva načina: z ustavitvijo nadaljnjega izdajanja bankovcev ter s potegnitvijo izdanih bankovcev iz prometa. To pa je odvisno v prvi vrsti od državnih potreb. Če gre za potrebe državne obrambe, potem ni računati s tem, da bi mogla država te potrebe zanemariti. Vendar pa daje sam zakon o Narodni banki v svojem 12. členu možnost, da se obtok bankovcev zmanjša. Narodna banka ima namreč pravico, da kupuje in prodaja državne obveznice do višine vplačanega kapitala in rezervnega fonda. Narodna banka bi mogla te obveznice prodati in za ta denar potegniti bankovce iz prometa. Ni se bati, da bi zaradi tega trpel tečaj državnih vrednostnih papirjev. Nadalje bi mogla Narodna banka izdati blagajniške zapise do višine prejšnjih predumov države, t. j. do višine približno 1.630 milijonov din. Poleg tega pa bi mogla na podlagi sklepa ministrskega sveta z dne 7. junija 1940 vračunati še znesek 1.100 milijono

draginje. Da s sedanjim stanjem ne morejo biti zadovoljni potrošniki, je jasno, ker plačujejo iz dneva v dan višje cene.

Če se vprašamo za vzroke draginje, moramo ugotoviti naslednje. Predvsem moramo priznati, da so tudi potrošniki sami krivi, če cene rastejo. Mnogi so v resnici kupili blago. To pa naravno vpliva na cene. Če hočemo kaj storiti proti draginji, moramo varčevati, manj kupovati in manj trošiti. Drugi vzrok draginje je zmanjšana ponudba, ki je nastala zaradi slabše žetve in zmanjšane uvoza. Tudi skok cen v tujini je eden vzrokov draginje pri nas. Glavni vzrok pa je v povečanem obtoku bankovcev. Zaradi tega povečanja so narasle tudi plače in mezde.

nov din, da bi torej mogla izdati svojih blagajniških kratkoročnih zapisov za 2.700 milijonov din. Kaj bi ta znesek pomenil za sanacijo obtoka bankovcev, ni treba posebej navajati. Ker je danes mnogo gotovine, izdajanje blagajniških zapisov Narodne banke ne bi škodovalo blagajniškim zapisom finančnega ministrstva. Nar. banka mora voditi neke vrste politiko »odprtega trga«.

Če se že morajo izdajati bankovci za občne državne potrebe, se mora najti način, da se vsi odvisni bankovci potegnejo iz prometa. Brez zdrave emisijske politike ni stabilnosti cen!

Na vsak način pa se mora preprečiti vsaka inflacija. Po svetu delajo vse države največje napore, da se izognejo inflaciji. Če je katera emisijska banka bila tudi prisiljena, da je izdala več bankovcev, potem se takoj izdajo potrebni ukrepi, da ti bankovci ne pridejo v roke potrošnikov, temveč v roke države, državnih podjetij in podjetnikov, ki sodelujejo v proizvodnji. Potrošnja se naj ne poveča, pač pa naj se aktivira proizvodnja. Inflacija je zlo, ki deluje kakor strup na družbeni organizem. Zato se mora preprečiti!

Dnevni red konference o zunanji trgovini

Dne 7. februarja bo v Beogradu konferenca sveta za zunanjo trgovino z zastopniki gospodarskih zbornic in drugih gospodarskih organizacij. Dnevni red konference je določen takole: 1. razvoj in režim zunanje trgovine, 2. organizacija uvoznikov in izvoznikov (za enotna uvoznikov in izvoznikov), 3. želje in predlogi gospodarskih organizacij. Poleg gospodarskih zbornic so povabljeni na konferenco tudi Centrala industrijskih korporacij, Glavna združna zveza, Gospodarska sloga, Pogod, Prevod in druge ustanove, ki se bavijo z zunanjo trgovino.

Politične vesti

Ob četrtletnici sklenitve prijateljskega pakta med Jugoslavijo in Bolgarsko sta oba zunanja ministra obeh držav v posebni izjavi poudarila pomen tega pakta in potrebo, da se še bolj poglobi.

Rooseveltovo odposlanec polkovnik Donavan je bil po obisku pri predsedniku vlade Filovu in zunanjem ministru Popovu sprejet od kralja Borisa v avdienci. Polkovnik Donavan je nato odpotoval v Beograd, kamor je prišel v četrtek. Poslanci vladne večine v bolgarskem sobranju so imeli posvetovalne, na katerem so razpravljali o potrebnih ukrepih proti vedno

močnejši agitaciji opozicije in zlasti komunistov. Sklenjeno je bilo, da se proti komunistom nastopi z vso strogostjo ter je dobil notranji minister v to potrebna pooblastila. Nadalje so sklenili poslanci, da se prirede tudi prihodnje nedelje zborovanja med narodom. (Pripomniti je treba, da poslanci sedanjega sobranja niso bili izvoljeni po starem bolgarskem volivnem zakonu.)

Romunska vlada je objavila dekret, po katerem se s smrtno kaznijo kaznuje vsak, kdor bi napadel pripadnika nemške vojske misije v Romuniji. Na podlagi tega dekreta je bil nato takoj po izvršenem zasilanju ustreljen morilec nemškega majorja Döringa. O izvršeni justifikaciji je general Antonescu takoj obvestil nemškega poslanika v Bukarešti.

Iz Romunije prihajajo najrazličnejše vesti. Po nekih vesteh so hoteli legionarji izvršiti državni udar in so že zasedli radijsko postajo. Kasneje pa je vojaštvo zasedlo postjo in radijsko postajo. Policijo je prevzelo vojaštvo. Legionarji so se zabarikadirali v policijskem soplehju, a so bili po hudem boju od vojske pregnani. Dva legionarja, ki sta streljala na vojaški tank, sta bila ustreljena.

Gen. Antonescu je izdal proglas na narod, v katerem najprej navaja, kaj je storil, da ohrani Romunijo. Nato pravi, da skušajo nekateri prevratni elementi uničiti državo in družino. Zato bi radi izvali nered. Opozarja prebivalstvo, da veruje njegovim besedam in da stori vsak romunski državlján svojo dolžnost, da bo mogoče rešiti Romunijo. Zlasti pa poziva uradnike in sodnike, da vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti.

Nemčija hoče po nekih vesteh

proglasiti svoj protektorat nad Romunijo, ker da drugače ni mogoče ohraniti reda. Vlado bi v tem primeru prevzeli legionarji. Bajje je to tudi namen potovanja Horie Sime v Berlin.

Gen. Antonescu je po dvodnevnih bojih obvladal položaj v Romuniji, kakor dokazuje njegov proglas po radiu.

V nasprotju s to uradno izjavo pa poroča dopisnik »Associated Press«, da se razvija situacija vedno slabše za vlado. Radijska postaja je v rokah upornikov. V Budapešti so zelo v skrbeh, ker legionarji ne priznavajo dunajske razsodbe in zahtevajo vrnitev Transilvanije. — Na vsak način je situacija v Romuniji še zelo vznemirljiva.

Madžarski vojni minister je s spremestvom odpotoval na povabilo nemškega maršala Keitla v Berlin. Uradno poročilo pravi, da bo madžarski vojni minister samo vrnil obisk maršala Keitla ter da si bo nato ogledal tudi zapadno mejišče. V nevtralnih krogih pa menijo, da je potovanje vojnega ministra v zvezi z dogodki v Romuniji.

Glasiló maršala Göringa »Esse-ner National Zeitung« potrjuje pisavo italijanskih listov, da je Nemčija znova pred enako težko nalogo, kakor pred predorom v Francijo. List imenuje sestanek Hitlerja z Mussolinijem kot vojni posvet, na katerem so padle važne odločitve za nadaljnji razvoj vojne. Vse je v znaku velikih priprav, ki naj bi se končale z bliskovitim napadom proti sedaj še neobjavljenemu cilju.

V Rimu pravijo, da je bilo na sestanku Hitlerja z Mussolinijem sklenjeno skupno vodstvo vojnih operacij.

Zastopnik francoske vlade v Vichyju je izjavil novinarjem, da Francija ne bo izročila svojega vojnega in trgovskega brodovja Nemčiji, najmanj pa za to, da bi se uporabilo v boju proti Angliji. Navzlic spravi med Pétainom in Lavalom vztraja francoska vlada na stališču, da se mora neomejeno izpolniti sklenjeno premirje. Zastopnik vlade je še enkrat poudaril, da francosko vojno brodovje ne bo nikdar nastopilo proti svojemu nekdanjemu zavezniku. Izjavil je nadalje, da bo Francija še nadalje varovala svojo kolonialno posest in da je maršal Pétain nesporni šef tako nezasedene ko tudi zasedene kolonialne Francije.

V spodnji zbornici je izjavil podtajnik Buttler, da je Vel. Britanija stavila sovjetski vladi dvakrat neke predloge, zadnjič 22. oktobra, a sovjetska vlada na te predloge ni odgovorila. Od tedaj ni napravila londonska vlada nobenih novih korakov.

Washingtonska vlada je ukinita prepoved izvoza vojnega materiala v Sovjetsko Rusijo.

Wilkie je odpotoval v Anglijo. Izjavil je, da nima nobene misije.

Britanske čete so v sredo zvečer zavzele Tobruk. S podporo letalstva in angleške vojske mornarice so prodrle zunanji in notranji utrbeni pas na 8 kilometrov široki fronti. Italijanska 9000 tonska križarka »San Giorgio«, ki je bila zadržana v pristanišču, je odgovarjala na strele britanskih ladij, bila pa je večkrat zadeta ter je bila zvečer že vsa v plamenih.

Angleži so zavzeli po 36urnih bojih Tobruk, kjer so ujeli 20.000 italijanskih vojakov. Ujeti so bili tudi 4 generali in 1 admiral. Angleške čete prodirajo sedaj naprej proti Derni. V nekih trdnjavah se italijanski vojaki še upirajo. Od začetka ofenzive (9. decembra) so Angleži ujeli 100.000 italijanskih vojakov. Po angleških cenitvah je izgubil maršal Graziani dosedaj 11 divizij.

Med belgijsko in londonsko vlado je bil dosežen sporazum, po katerem bo Anglija nakupovala v Belgijem Kongu velike količine blaga, zlasti bakra. Sporazum določa tudi način plačevanja tega blaga ter prevoza.

Iz Belgijskega Konga so bile poslale kolonialne čete, da se bore na strani Anglije.

Podobne dogovore kot z belgijsko vlado bo sklenila angleška vlada tudi s francoskimi kolonijami, ki so se izrekle za gen. De Gaullea.

Predsednik japonske vlade knez Konoje je prečital japonskemu cesarju osnutek vladne izjave, ki bo prečitana na seji parlamenta. V tej izjavi se navajajo kot glavna načela japonske zunanje politike: 1. Vlada bo nadaljevala svoje delo za dosego postavljenih nacionalnih ciljev. 2. Berlinski pakt je za Japonsko, zlasti pa z ozirom na njene odnose do Vel. Britanije in USA temeljni zunanje politike. 3. Japonska bo posvetila vso pozornost uređitvi odnosov s SSSR. 4. Skušala bo uređiti odnose z Nizozemsko Indijo in francosko Indokino. 5. Japonski odnosi do vlade v Nankingu so temelj njene kitajske politike. 6. Gospodarsko življenje na Japonskem se bo uređilo v duhu načel dirigranega narodnega gospodarstva.

Na naslov zimske pomoči!

Vsako zimo naslavljamo na ljubljansko mestno občino prošnje, naj bolj skrbi za snago na ulicah. Vsako leto zlasti opozarjamo, da je ob tajanju snega treba najprej očistiti vse dotoke v kanale, da se more snežnica odteči in da ne stoji po cestah cele mlake. Pa vsa naša opozorila so dosledno vedno zaman. Tako vidimo tudi letos, da so hodniki očisti, prehodi čez ulice pa polni snega oz. blata. Ko se je moglo že čisto brezskrbno hoditi po trotoarjih, je poledica na prehodih silila ljudi k največji previdnosti. Ali je to treba?

Zato prosimo Zimsko pomoč, da najame par delavcev, ki naj imajo samo to nalogo, da poskrbe za odtok vode na prehodih, da bodo pešci varni ne le na trotoarjih, temveč tudi pri prehodih čez ceste. Naj bi sploh zimska pomoč skrbela, da bodo prehodi čez ulice vedno čisti. Zimska pomoč naj bo prepričana, da ji bo to silno povečalo popularnost, kar se bo poznalo tudi pri prispevkih.

Ljubljanska borza je določila tip 85% moke

V prisotnosti borznega predsednika dr. I. Slokarja in glavnega tajnika J. Kovača ter zastopnika Banovinskega prehranjevalnega zavoda inž. V. Koširja je borzna izvedeniška komisija, sestojala iz borznih članov A. Smrkolija, A. Paulija in I. Rojca, ob sodelovanju Fr. Škerjanca, predsednika Združenja mlinarjev dravske banovine — danes določila iz številnih poslanih vzorcev mok povprečni tip 85% enotne krušne moke v smislu zadnje uredbe kr. banske uprave z dne 24. decembra 1940. Borzna komisija je ugotovila, da se najbolj ustrezajo povprečnemu tipu nove enotne moke vzorci mok iz tehle mlinov: Karl Zupane, Sevnica, Jakob Jaš, Mislinja in Bistrac mlin, Borovnica.

Povprečni tip nove 85% enotne krušne moke bo dostavljen po ljubljanski borzi vsem sreskim načelstvom oziroma sreskim prehranjevalnim odborom, kjer bodo na vpogled tudi vsem občinam oziroma občinskim prehranjevalnim odborom.

Izvoz in oskrba domačega trga

V Beogradu je bila v sredo seja Združenja izvoznikov, na kateri se je razpravljalo o novi situaciji, ki je nastala z ustanovitvijo ministrstva za oskrbo in prehrano. Na seji se je zlasti poudarila želja, da se doseže čim bolj tesno sodelovanje med ministrstvom za oskrbo in prehrano ter izvoznimi organizacijami in da bi se delo obeh koordiniralo. Po mnenju izvoznikov mora načrt za preskrbo prebivalstva biti v skladu z obveznostmi, ki smo jih prevzeli proti tujini. Ne sme pa se tudi pozabiti, da je samo izvozna trgovina tista, ki omogoča, da se naš domači trg oskrbuje s potrebnim blagom iz tujine. Izdelana je bila nato posebna spomenica izvoznikov o vprašanjih naše preskrbe ter izvozne trgovine.

Poneverbe v železničarski kreditni zadrugi

Pod tem naslovom je poročalo »Jutro« z dne 22. t. m. naslednje: Snoči je bila zaključena v torek začeta in pozno v noč trajajoča ter včeraj popoldne nadaljevana razprava proti uradniku Francu B. zaradi poneverb pri železničarski kreditni zadrugi. Državni tožilec g. Lendovšek je obtožil B., da je od 1. 1937. dalje oškodoval zadrugo za nad 80.000 din. Skupno z B. so morali na zatožni klop še trije njegovi pomagači.

B. je v glavnem priznal očitana dejanja, v zagovor pa je navajal, da je bil v hudi stiski. Spočetka je imel pri zadrugi, ki je sprico številnega svojega članstva precej močno podjetje, zelo majhno plačo,

a v kaznive manipulacije ga je zavedla okolnost, da se je moral naglo poročiti. Ob stroških za poroko je posegel po zadružnem denarju, česar pozneje ni mogel več popraviti in se je vedno bolj pogrezal. Proti koncu 1. 1939. je že prišel v preiskavo, pa je bil potem kmalu izpuščen, a komaj je bil

spet na svobodi, je začel na novo. S svojimi prejšnjimi pomagači je organiziral nekakšno nabiralno akcijo za društvo absolventov trgovskih šol.

Svoje manipulacije bo moral mladi B. precej drago plačati, kajti obsojen je bil na 2 leti in 2 meseca robije ter na 2letno izgubo častnih

državljskih pravic. Z njim vred pa sta bila obsojena dva glavna njegova pomagača, in sicer eden na 5 mesecev pa 15 dni strogega zapora in 180 din denarne kazni brezpogojno, drugi pogojno na mesec strogega zapora in 120 din denarne kazni. Tretji je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen.

Gospodarske razmere v Banatu

Na zadnji plenarni seji Trgovsko-industrijske zbornice v Petrovgradu je podal glavni tajnik zbornice dr. Božič obširno poročilo o stanju gospodarstva v Banatu. Najprej je navedel splošne razmere, ki so tudi v Banatu podobne onim v drugih pokrajinah Jugoslavije. Osnovne težkoče pa so trojne: nezadostna proizvodnja in težavna nabava blaga v tujini v zadostnih količinah, zvišanje cen in vprašanje pravilne razdelitve blaga med potrošnike. Po mnenju dr. Božiča so te težave nastale predvsem zato, ker je naša država tako pozno začela voditi gospodarsko politiko po določenem načrtu, čeprav je petrogradska zbornica to predlagala že 1. 1935. Poleg teh splošnih težkoč za vse gospodarstvo pa ima vsaka gospodarska panoga še svoje posebne težkoče.

Tako trpi banatska industrija zlasti zaradi pomanjkanja surovin. Velika težava je tudi v pomanjkanju pogonskega materiala. Končno pa trpi industrija, ker težko dobi potrebne kredite. Tudi odhod mnogih strokovno kvalificiranih delavcev na vojaške vežbe je povzročil industriji mnoge težave. Končno pa je treba omeniti tudi zvišanje socialnih dajatev in plač, kar je zelo znižalo rentabilnost podjetij.

Stanje trgovine

Tudi trgovina trpi predvsem zaradi pomanjkanja blaga, še bolj pa zaradi zelo nesrečnih delovnih pogojev. Način določevanja cen ter kontrola zalog blaga ovirata hitro in dobro trgovsko poslovanje. Ni skoraj niti ene trgovinske stroke, ki bi mogla nabaviti zadostne količine blaga. Uvoz je zaradi vojne in blokade mogoč le v zelo omejenem obsegu ter le za znatno zvišane prevozne stroške. Zelo ovirajo nabavo tujega blaga tudi visoki obračunski tečaji. Zaradi tega se je blago tako podražilo, da je postalo za mnoge kupce predrago ter je zato tudi v znatni meri padel promet. Pri izvozu pa je stanje ravno nasprotno. Od večine držav, v katere izvažamo, so cene našim izvoznim proizvodom postavljene tako nizke, da je postal izvoz našega blaga nerentabilen tudi v primerih, ko so nam zagotovljeni zadostni kontingenti. Najvažnejši proizvodi na ozemlju zbornice, kakor žitarice in krompir, se niso izvažali. Nekateri živalski proizvodi, perutnina in jajca so se izvažali do sredne leta, ko se je izvoz nakrat ustavil. Trgovina z deželnimi pridelki je prenehala od druge polovice lanskega leta biti samostojen posel zaradi davčne preobremenitve, dejanskega stanja v tej stroki ter odnosa do Prizada, ki je to samostojno gospodarsko stroko ponižal na stopnjo komisijonarja. Uredbe, ki urejajo promet žitaric, so neugodno vplivale na poslovanje te stroke in ni upanja, da bi se položaj v kratkem zboljšal.

Razdeljevanje blaga med trgovce je bilo zelo prizadeto zaradi novih predpisov, ki se tičejo zatiranja draginje, kontrole cen in prijavljanja zalog. Vse trgovinske stroke preživljajo iz vseh teh razlogov latentno krizo, katere obseg se niti še ne more oceniti v vsem obsegu. Poslovanje trgovine je danes v znaku negotovosti, ki onemogoča solidno delo na podlagi zdrave konkurence. Postopanje ob-

lasti pri izvajanju novih predpisov je neenako in dostikrat tudi kontradiktorno, kar je mnogokrat povzročilo trgovini težke izgube.

Največjo škodo pa pomeni za vse trgovinske stroke načelo, da je za določanje prodajne cene odločujoča nabavna cena, kateri se sme pribiti samo določeni maksimalni kosmatni zaslužek. Stališče oblasti v tem vprašanju je očitno v škodo trgovini, ker sili trgovce, da prodajajo blago po cenah, po katerih novega blaga ne morejo več nabaviti. Zaradi neke samo dozdevne koristi se silijo trgovci, da plačujejo od svojega vloženega kapitala tribut za skok cen, na katere dejansko nimajo nobenega vpliva. Zbornica je prepričana, da je edino pravilno načelo, da velja kot temelj prodajne cene samo cena, po kateri se more nabaviti novo blago.

Osnovni pogoj za normaliziranje trgovskega poslovanja je možnost neoviranega nabavljanja blaga v zadostnih količinah. Če te možno-

sti ni, je tem večja nujnost, da se blago, ki je na razpolago, pravilno razdeli med trgovce. To velja zlasti za predmete, ki jih razdeljuje država po svojih organih, kakor so to vsi monopolski predmeti.

Glede določevanja in kontrole cen je nujno potrebno, da se preprečijo škodljive posledice za trgovino, da se revidirajo vsi dosežani predpisi in izdajo novi v soglasju z gospodarskimi zastopniki. Na ta način se bo doseglo, da bodo varovani ne samo interesi celote, temveč tudi potrošnikov in končno tudi trgovine, kar na vse zadnje tudi za naše narodno gospodarstvo ni brez važnosti.

V denarništvu ni bilo v lanskem letu bistvenih izprememb. Še vedno ne morejo denarni zavodi razviti svoje delavnosti. Novih poslov ni, nezaupanje do denarnih zavodov pa tudi še ni odpravljeno. Zbornica je mnenja, da je za oživenje denarnišтва potrebno, da se aktivna obrestna mera zviša, da bi se s tem olajšal položaj denarnih zavodov.

Bombaž in razmere v tekstilni stroki

Izkušen trgovec nam piše:

Toliko se je že pisalo o bombažu in komisijah, ki bodo ali so že potovale v Rusijo, Irak, Iran, Turčijo ter celo v Egipt, da bodo laiki mislili, da se že kar valjamo po bombažu. Rad bi imel ta denar, kar bodo veljale te komisije. Zankrat pa o tem bombažu ni skoro ne duha ne sluha. Čujemo pač o par vagonih, kar pa je za tovarno le tolažba, ki daje dela le za 2—3 dni. V resnici vlada pa veliko pomanjkanje nekaterih predmetov. Zakaj vlada pomanjkanje, ne smemo povedati...

Tako že delj časa ni dobili surove kotenine ali Molinos, manjka kloba, rokavine, hlačevine ali se pa dobi le po izredno visokih cenah. N. pr. rokavino, ki se je prodajala po 20—24 din, bi morali sedaj plačevati po 30—33 din. Najcenejši klot 39 din (srednji), ki je veljal 15—20 din, naj plačamo sedaj po 55 din, za klot za odeje zahteva sedaj grošist namesto 18 do 20 din (ne ljubljanski), 48 din. Bombaž za odeje mi je ponudila tovarna v septembru po 55 din. Ko sem ga naročil, ga nisem dobil. Tolažilo so me, da bodo čez 30 dni dobili nov bombaž in mi stavili novo ceno. Ponudbe ni bilo. Ko sem nato vprašal za novo ceno, sem zvedel, da velja ista vrsta sedaj 110 din plus davek, a vse to nelo. Zakaj tolika podražitev? Lani platno, ki ga prodajam po 22 din, velja sedaj v tovarni 30 din in še 82% davka. Ta podražitev pri ljudeh, vsa odgovornost pa pade seveda na trgovca. Vsi protidraginski ukrepi ne zaležejo nič. Tisti, ki so imeli denar, so že pred enim letom, ko je še bilo vsega dovolj, kupili na stolice kosov kloba in drugih takih predmetov, ki se potrebujejo vsak dan. Počakali so eno leto in sedaj, ko tovarne nimajo blaga, lahko razpečajo vse to s skoro 100% dobička.

Takrat bi se morale popisati zaloge, pa bi bilo vse v redu. Toda za tako delo je treba hitre odločitve, treba je hitro in smoteno delati. Če so torej čakali in dolo-

čili birokratsko za tako delo nevede ljudi, se seveda ne smemo čuditi, da imamo kopico predpisov, a draginja raste iz dneva v dan...

Nič bolje tudi ni z blagom, ki ga dobivamo iz tujine. Volneno blago iz Nemčije nam nudijo sedaj s 50% umetne volne, to je damsko blago. Cene so 8—10 mark. Moško blago s 15—30% tako zvane stanične volne (Zellwolle) pa po 9 do 18 RM.

Pomanjkanje sukanca je zelo občutno. Nekaj ga pride v kratkem v promet, toda potem ga nekaj mesecev ne bomo dobili. So pač transportne in druge težave.

Pri vseh nakupih je pa stvar naslednja: Če bi vsi gotovo vedeli, da bo v resnici vsega dobili, bi si nihče ne delal zaloga, ne z manu-fakturo ne z živili. Toda toliko egoista je pač vsak, da misli najprej na sebe in svojo rodbino in če ima denar, se preskrbi z vsemi potrebnimi predmeti. Če bi pa bila taka garancija, da bomo lahko vse nabavljali kakor dose-daj, potem bi seveda bilo vsako kupčenje blaga nesmiselno ter bi imelo pomen le glede cen. A vsak si pravi: kdo mi jamči, da bo blaga zadostil? Splošno menijo ljudje, da je pri nas vse slabo organizirano in zato tudi ni onega zupanja, ki bi bilo potrebno. Bilo bi pa lahko čisto drugače, če bi se poklicali k takemu delu trgovci in sploh poslovni ljudje. Toda nas ne vprašajo. Da ne bo šlo vse gladko, vemo zato že sedaj!

Za trgovce, ki uvažajo gumbe

Še pred 3 meseci je znašala carinska postavka za »Corozzo« 180 dinarjev, včasih tudi za kameni oreh 180 din. Potem je prišlo v praksi do tega, da so zaračunavali za »Corozzo« (carinska postavka 419) 200 din. Sedaj je določena carinska postavka za gumbe iz kamenega oreha 250 din namesto prejšnjih 200 din. Mi trgovci, ki moramo plačevati te visoke carine, imamo pač pravico zahtevati, da se o takih spremembah, če že ne gre drugače, obveste vsaj trgovska

združenja. Toda vedno zvemo za spremembe šele takrat, ko dobimo blago od carinarnice.

Ze večkrat smo na tem mestu opozarjali na te čudne razmere. Ena in ista vrsta gumbov iz istega materiala se je carinila enkrat kot »Corozzo«, drugič kot kameni oreh. Seveda je bila kakor vedno vsaka intervencija brezuspešna, ker carina ima vedno prav in tudi takrat, če ji logično in z dokazi dokažeš, da ne more imeti prav.

Dunajski pomladni velesejem 1941

v znaku poljedelstva in gozdarstva evropskega jugovzhoda

Sodelovanje celotne nemške avtomobilske industrije kakor tudi industrije nadomestnih delov in pribora za motorna vozila

Dunajski spomladanski velesejem 1941., ki bo od 9. do 16. III., je v skladu z običnim razvojem nemške zunanje trgovinske politike ter je predvsem prilagojen investicijskim potrebam jugovzhodno-evropskega kmetijstva, gozdarstva in mlekarstva.

Po zaključku agrarne pogodbe z Ogrsko, trgovinske pogodbe z Bolgarijo, pogodbe za pomoč pri povzdigu gospodarstva zaradi izvajanja desetletnega načrta z Romunijo in po zaključku trgovinskih pogodb z Jugoslavijo in Turško imajo jugovzhodne države možnost večjih nakupov nemških proizvodnih sredstev. Najboljši pregled vse ponudbe nemške industrije nudi v tem letu Dunajski spomladanski velesejem 1941., ki ga bodo obiskovali z Jugovzhoda vsekakor v velikem obsegu porabili za nakup. Razen industrij, ki delajo direktno za kmetijstvo in razen nemške industrije poljedelskih strojev, ki je zavzela na Dunajskem tehničnem velesejmu velik prostor, bodo zastopane tudi vse pomožne in postranske poljedelske industrije z bogato izbiro svojih izdelkov. Tako bodo znamenite nemške kemične tovarne pod naslovom »Kemija v poljedelstvu« razstavile tiste izdelke, ki dvigajo poljedelsko produkcijo. Sem spadajo poleg novih gnojil tudi zaščita rastlinstva, sredstva za konserviranje in farmacevtski izdelki. Organizacija nemškega poljedelstva. Državna stanica za prehrano (Reichsnährstand), ki uradno sodeluje na pripravi in izvedbi tega velesejma, bo pokazala najnovejše rezultate iz kmetijstva na posebnih poučnih razstavah.

Pomen tega velikega nemškega velesejma za inozemstvo se poveča s tem, da bo na njem sodelovala celotna avtomobilska industrija Reicha in Protektorata kakor tudi posebno važna nemška industrija nadomestnih delov in pribora za motorna vozila. Dunajski spomladanski velesejem 1941. nudi inozemstvu edino priliko, da dobi pregled o sedanjem stanju te važne produkcijske panoge v Nemčiji. Razen tega bo zastopana tudi nemška industrija lahkih kovin kot važna predindustrija za avtomobilsko industrijo.

Razstava vzorcev kot ponudba industrije konsumnih izdelkov bo imela spet dunajsko noto, poleg tega bo dala pa tudi pregled nemškega ustvarjanja na področju mode, umetnega obrta in industrije okusa. Tekstilna skupina, ki je posebno važna tudi za jugovzhod, je zelo razširjena.

V zvezi z rastočim pomenom dunajskega velesejma je dozidano zopet nekaj novih stavb in razširjen je nepokriti prostor, tako da skupna razstavna površina Dunajskega Velesejma znaša zdaj 56 tisoč kv. metrov proti 43.000 kv. m na jesenskem velesejmu.

Občni zbori

Kreditna banka d. d. v Murški Soboti ima letos svoj X. redni občni zbor 15. februarja ob 16. v bančni posvetovalnici v Murški Soboti. Dnevni red običajen.

Važna opozorila za potujoče občinstvo!

Ob ukinitvi nekaterih vlakov, ki je stopila v veljavo 15. januarja, so nastopile za potujoče občinstvo mnoge nevšečnosti.

Tako je opoldanski brzi vlak (odhod iz Maribora ob 13.53) radi ukinitve brzovlaka Ljubljana—Zagreb brez zveze proti Zagrebu. Potniki se bodo morali na Zidanem mostu poslužiti novouvedenega potniškega vlaka, ki odhaja z Zidanega mosta ob 15.47 s prihodom v Zagreb ob 17.47. Ker je opoldanski brzi vlak ukinjen tudi v obratni smeri Zagreb—Ljubljana, bodo morali potniki uporabljati potniški vlak z odhodom iz Zagreba ob 12.50 in prihodom v Maribor ob 17.15. Ta osebnih vlak nima zveze na brzovlak Ljubljana—Maribor, ki odhaja z Zidanega mosta 15 minut pred prihodom potniškega vlaka iz Zagreba.

Največji udarec za prebivalce severne Slovenije pa predstavlja ukinitve dosedanjega dopoldanskega vlaka Ljubljana—Maribor (odhod iz Ljubljane ob 7.55, prihod v Maribor ob 11.43), ne le ker je s tem onemogočeno enodnevno potovanje z Gorenjske in Dolenjske v štajerske kraje, temveč predvsem radi tega, ker je z ukinitvijo tega vlaka onemogočena zveza iz Beograda v severno Slovenijo. Potniki, ki prihajajo iz Beograda z brzovlakom na Zidanem most ob 8.12, bodo morali radi opustitve omenjenega dopoldanskega potniškega vlaka Ljubljana—Maribor čakati na Zidanem mostu do 14.25 (na brzovlak Ljubljana—Maribor), to je več kot 6 ur.

Tudi pošta iz Beograda bo zaradi tega prišla šele tretji dan v severno Slovenijo. Z ozirom na gospodarsko važnost Maribora in Celja pričakujejo vsi zainteresirani gospodarski krogi, da bo železniška uprava to izredno škodljivo in nemogoče stanje popravila, bodisi z zopetno uvedbo dopoldanskega osebnega vlaka Ljubljana—Maribor, ali pa vsaj z uvedbo novega lokalnega vlaka Zidani most—Maribor, ki bi prevzel pošto in direktne vagona Beograd—Maribor.

Razsodba drž. sveta.

Razsodba upravnega sodišča mora vsebovati navodilo o pravnem leku, če je stranka brez advokata.

Iz razsodbe drž. sveta št. 25.279/40 z dne 28. 11. 1940. navajamo: »Za postopek pred upravnim sodiščem ni predpisano obvezno zastopanje po odvetniku, kakor pa je iz aktov tožbe razvidno, ni banka-pritožiteljica proti odloku senske finančne direkcije z dne 10. 5. 1937. bila zastopana po advokatu. Ker pa ni bila tako zastopana, bi moralo upravno sodišče v skladu s § 152. sodnega poslovnika za redna sodišča v zvezi s § 58. zakona o poslovnem redu za drž. svet in upravna sodišča v svoji razsodbi dati stranki pritožiteljici (banki) pouk o vložitvi pravnega sredstva. Upravno sodišče pa v tem primeru ni tako postopalo ter je zato banka zaradi pomanjkanja takšnega pouka naslovila svojo pritožbo naravnost drž. svetu namesto upravniemu sodišču ter je zato ta pritožba prišla na upravno sodišče po poteku roka 15 dni.

Kakor iz tega sledi, bi mogle za banko zaradi napake upravnega sodišča nastati posledice, katerih pa ni dolžna nositi ter je zato državni svet razsodil, da se pritožba banke v tem primeru ne more smatrati za zakasnelo. Iz vseh teh razlogov je državni svet razsodil, da se tožba banke proti odloku upravnega sodišča z dne 7. marca 1940. prizna in zato razsodba upravnega sodišča razveljavi.

Iz združnega registra

Vpisali sta se naslednji zadrugi: Kreditna zadruga državnih nameštencev v Krškem in Skupna nabavna in prodajna zadruga v Ljubljani.

Kako je pri nas v resnici z milom?

Ministrstvo za trgovino in industrijo je glede preskrbe prebivalstva Jugoslavije za letošnje leto na stališču, da proizvajaleci (tovarnice) ne smejo oddajati svojim odjemalcem (trgovcem, grosistom in detaljistom) mesečno več pralnega mila, kakor so ga dobivali v normalnih letih, t. j. pred 1. septembrom 1939. Isto velja tudi za grosiste, ki ne smejo oddajati detaljistom večjih množin. Kar pa se tiče trgovcev na drobno, smejo ti po mnenju ministrstva oddajati pralno milo le stalnim odjemalcem, in sicer v onih mejah, ki so v skladu z dejansko potrebo. Nikakor pa ne sme na eno gospodinjstvo priti več kot kvečjem en kilogram pralnega mila na teden.

Stališče ministrstva je v današnjih časih zelo hvale vredno, vendar so gospodje pri zeleni mizi vse preveč optimisti, kakor bomo videli iz naslednjega. Dejstvo je, da pri nas manjka surovin za izdelovanje mila, in zato so tudi računski gledano dodeljevanja količin vse previsoki, čeprav bi bili, kar se tiče naše banovine, kolikor toliko umestni. Obrnili smo se na interesirane kroge, kjer smo dobili te informacije, ki stvar popolnoma drugače razsvetljujejo, kakor si jo v Beogradu predstavljajo.

Popolnoma pravilno je, da se uradno določi, koliko mila smeta tovarna in trgovci oddati odjemalcu. Da bi se dobil pravilen ključ, bi se moralo ugotoviti povprečje enega leta mirne in enega vojne dobe. Nekatera podjetja so doslej to tudi sama prakticirala. Ako je na primer dobil kak trgovec od tovarne pred tremi leti 500, lani pa komaj 300 kilogramov, znaša torej povprečje 400 kil. Od te količine odpaše nanj za tekoče četrtletje kontingent 10%, t. j. 40 kilogramov.

Ali se bo ta količina dala dodeliti tudi v drugem četrtletju 1941., je težko reči, ker nam zelo primanjkuje surovin. Na anketi, ki je bila na iniciativo trgovskega ministrstva v Beogradu, so ugotovili, da ima Jugoslavija za potrebe izdelovanja mila za usnjarsko, tekstilno in kemično industrijo na razpolago kvečjemu le še 235 vagonov surovin, bolj verjetno pa je, da je ta količina previsoka. Ako vzamemo te podatke za podlagu, bodo naše milarne izdelale iz domačih surovin kvečjem 470 vagonov pralnega mila. Ako hočemo dobiti povprečje, po katerem naj bi določili ključ za nadaljnje razdeljevanje mila, je vsekakor treba izločiti mirno dobo, ker je pač ta bila normalna, sedaj pa živimo v izrednih časih.

V Beogradu imajo avtentične podatke o razpoložljivih surovinah pri vseh proizvajalcih Jugoslavije, ravno tako pa tudi zaloge izdelanega blaga in tudi podatke o proizvodnji. Ministrstvu torej ni težko izračunati kvoto, ki naj bi veljala za določitev kontingenta dobav trgovcem. Milarne menijo, da je popolnoma prav, ako smejo dobavljati malo le stalnim odjemalcem, da se prepreči zlorabe.

Kar se tiče stališča ministrstva, da smejo trgovci oddajati poedinim odjemalcem oziroma gospodinjstvom na teden do enega kilograma pralnega mila, to nikakor ni mogoče iz enostavnega razloga,

ker toliko blaga sploh ni na razpolago. Ako računamo, da odpade na eno gospodinjstvo povprečno pet oseb, bi bilo v državi nekako tri milijone gospodinjstev. Po ključu ministrstva bi odpadlo nanje nekako 15.600 vagonov mila letno. Iz domačih surovin, ki jih ima naša država sedaj na razpolago, bi utegnili napraviti, kakor smo že rekli, 470 vagonov pralnega mila. Ministrstvo je torej šlo v svoji kalkulaciji 33krat predaleč in bo na razpolago komaj 3% one množine, ki jo ministrstvo dopušča trgovcem, da jo smejo oddajati stalnim odjemalcem. Kje pa so nestalni odjemalci, osebe, ki ne živijo v gospodinjstvih itd.?

Po tu navedenem ključu, ki se naslanja na razpoložljive količine surovin, ne bi odpadel kilogram pralnega mila na gospodinjstvo na

en teden, temveč komaj na sedem mesecev, ali z drugimi besedami, na leto komaj poldrug kilogram mila. Sicer pa je poraba mila v naši državi kaj različna. V Sloveniji je v mirni dobi porabila ena oseba povprečno 3 kilograme mila na leto, na Hrvaškem 2 kilograme, v ostalih delih države pa komaj pol kile. Ze iz tega se vidi, da se nikakor ne more uporabljati ključ, ki ga je izdelalo ministrstvo za trgovino in industrijo.

Vprašanje razdelitve mila naj bi se pač zaenkrat uredilo tako, da se trgovci obvežejo, da bodo prodajali gospodinjstvom kvečjemu eno četrtino one količine mila, ki so jo porabili v Sloveniji pred 1. septembrom 1939. O vsem tem pa bo itak razpravljala te dni tudi Zveza milarn v Beogradu.

A. B.

Naredba o prodaji pralnega mila

»Službene novine« z dne 18. januarja so objavile naslednjo naredbo, ki je s tem dnem tudi stopila v veljavo:

Čl. 1. — Proizvajaleci mila smejo dati v promet samo milo, izdelano po od trgovinskega ministra izdani naredbi o izdelovanju mila z dne 30. septembra 1940 (»Službene novine« z dne 2. oktobra 1940 — »Sl list« z dne 9. oktobra 1940).

Čl. 2. — Vsi industrijski in obrtniški proizvajalci mila morajo zaradi nadzorstva in evidence poslati ministrstvu za trgovino in industrijo — statistični odsek urada za kontrolo cen, — najkasneje do 10. vsakega meseca poročilo o proizvedenih količinah pralnega mila po vrstah in odstotkih masčobe ko tudi natančen seznam veletrgovcev in trgovcev na drobno ter drugih kupcev, katerim so, kakšne količine in katere vrste (% masčobe) pralnega mila v preteklem mesecu prodali.

Čl. 3. — Proizvajaleci mila morajo razpoložljive količine proizvedenega pralnega mila prodajati trgovcem na veliko in na drobno, potrošniškim zadrugam in vsem onim kupcem, katerim so dosedaj dobavljali, postopno in sorazmerno dobavljenim količinam pred 1. septembrom 1939 in sicer po ceni, ki jo določi urad za kontrolo cen.

Vojnim poveljstvom, zdravstvenim in prometnim ustanovam, otroškim, šolskim in vzgojnim, kazenskim in drugim zavodom morajo proizvajalci mila prvenstveno zagotoviti nabavo potrebnih količin pralnega mila.

Čl. 4. — Trgovci na veliko morajo nabavljene količine mila prodajati trgovcem na drobno in neposredno kupcem, katerim so dosedaj prodajali, po določenih cenah, postopno in v onih količinah, ki sorazmerno ustrezajo njihovim nabavam pred 1. septembrom 1939.

Trgovci na veliko smejo pralno milo prodajati tudi na drobno potrošnikom, razen če so poleg trgovine na veliko v istem obratu tudi prej prodajali blago na drobno in tudi milo (polgrosisti) ali če imajo posebno prodajalno za trgovino na drobno, v katerem primeru smejo pralno milo proda-

jati na drobno samo svojim stalnim odjemalcem v obsegu, ki z ozirom na razpoložljive količine sorazmerno ustreza njihovi prodaji na drobno pred 1. septembrom 1939.

Čl. 5. — Trgovci na drobno morajo pralno milo prodajati potrošnikom po določenih cenah, postopno po njihovi nekdanih nabavah, in sicer samo svojim stalnim odjemalcem, upoštevajoč njih prejšnje normalne nakupe pred 1. septembrom 1939 ter ev. nastale osebnosti ali rodbinske izjemembe ter skrbeč, da jim razpoložljive količine mila za pranje v trgovini trajajo do naslednje nabave.

Trgovci na drobno ne smejo eni svoji stalni stranki za potrebe enega gospodinjstva prodati več kot 1 kg pralnega mila tedensko.

Čl. 6. — Preostale zaloge trdega jedrnatega mila morajo trgovci prijaviti pristojnemu občemu upravniemu oblastu I. stopnje in zaprositi za dovoljenje, da jih še naprej prodajajo. Upravna oblast mora preiskati izvor prijavljene zaloge jedrnatega mila in če ugotovi, da so te bile izdelane in nabavljene še pred 2. oktobrom 1940, dovoli prodajo, vendar pa mora trgovci prodajati preostale zaloge jedrnatega mila po prejšnjih predpisih te naredbe samo poleg polnjenega mila.

Če pristojna oblast, občna upravna oblast prve stopnje ugotovi nabavo in prodajo jedrnatega mila po izdani naredbi (»Služ. novine« z dne 2. oktobra 1940), mora takšne primere prijaviti neposredno ministrstvu za trgovino in industrijo — oddelku za industrijo in obrtništvo — zaradi nadaljnjega postopanja in uporabe predpisanih kazenskih sankcij.

Čl. 7. — Proizvajalci mila in trgovci, ki se pregreše proti predpisom te naredbe, se kaznujejo po čl. 2. uredbe o urejanju prodaje blaga in po čl. 5. uredbe o kontroli zalag blaga.

Občne upravne oblasti I. stopnje morajo gledati na to, da se pravilno izvaja ta naredba in vse primere njene kršitve prijaviti neposredno ministrstvu za trgovino in industrijo zaradi nadaljnjega kazenskega postopanja.

14% vlage, je odbiti od zgornjih cen za vsak višji odstotek vlage din 4.—.

2. Za mlevske izdelke iz koruze pri prodaji na veliko za 100 kg

	iz rum. kor. din	iz bele kor. din	iz činkv. din
koruz. zdroba	475.—	490.—	510.—
koruzne moke	385.—	400.—	425.—
koruz. otrobov	225.—	225.—	225.—

Te cene računajo prodajalci s sedežem v dravski banovini franko postaja prodajalca, drugi prodajalci pa franko postaja kupca. K tem cenam se priblija občinska trošarina. Ne smeta se pribijati k tem cenam skupni davek in obrabnina za vreče.

3. Pri odjemu večjih količin mlevskih izdelkov se dovoljujejo na cene, navedene v toč. 2., popusti, ki jih določita sporazumno prodajalec in kupec.

Odjemalcem, ki trgujejo z mlevskimi izdelki pretežno na debelo, se morajo dovoljevati na pod toč. 2. navedene najvišje cene tolikšni popusti, da znašajo za mlevske izdelke najvišje cene: za 100 kg

	iz rum. kor. din	iz bele kor. din	iz činkv. din
koruz. zdroba	440.—	455.—	475.—
koruzne moke	350.—	370.—	390.—
otrobov	200.—	200.—	200.—

4. Ako meljejo mlino koruzo za račun trgovcev, smejo računati za mlevnino z vštetim razkladanjem in nakladanjem največ din 2300.— za vagon. Ako posodijo mlino tudi vreče, smejo računati še din 500.— kot obrabnino za vreče.

5. Normalna meljava koruze v dravski banovini je: za rumeno in belo koruzo 20% zdroba, 60% moke, 18% otrobov; za činkvantin 40% zdroba, 40% moke in 18% otrobov.

Ta predpis velja do morebitnih drugačnih predpisov o meljavi, ki bi se izdali z veljavnostjo za vso državo.

6. Trgovski mlini in trgovci, ki žele mleti v dravski banovini koruzo tako, da bi dobili iz nje večji odstotek zdroba, kakor je predpisano v toč. 5. te odredbe, morajo prijaviti ta način meljeja kraljevski banski upravi, referentu za kontrolo cen.

Podjetja, za katerih račun se je koruza tako mlela, so dolžna prispevati v banovinski sklad za aprovizacijo prispevek, ki ga predpiše kraljevska banska uprava v taki višini, da se zmanjša s tem zaslužek trgovskega mlina ali trgovca na tisto višino, ki bi se dosegla pri normalni meljavi.

7. Cene koruze in mlevskih izdelkov iz koruze v trgovini na malo se določajo tako, da pribije trgovci na malo k nakupni ceni prevozne stroške in morebitno trošarino, temu znesku pa pribije 10%. Tako dobljena vsota se zakroži na 25, 50, 75, 00 par.

8. Kdor prodaja koruzo ali mlevske izdelke po višjih cenah, kakor so zgoraj določene ali melje brez prijave, navedene v točki 6., koruzo tako, da dobiva iz nje višji odstotek zdroba, kakor je predpisan v točki 5. te odredbe, se kaznuje po čl. 8. uredbe o kontroli cen.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 22. januarja objavlja: Oprostitev semenja sladkorne pese od carine — Naredbo o razdeljevanju jedilnega olja — Podaljšavo roka glede skladov za pokojninsko zavarovanje — Pravilnik o odstranjevanju in uničevanju živalskih trupel in odpadkov — Odločbo o plačilnem prometu z Grčijo — Prodajne cene špirta — Naredbo o uvedbi nakaznic na kruh in moko in o ureditvi prometa z žitom in mlevskimi izdelki v dravski banovini — Odredbo o najvišjih cenah za koruzo in koruzne mlevske izdelke — Spremembo pravilnika o gradbenih takсах mestne občine ljubljanske. (Da dobi vsak član komisije za ogled na kraju samem nagrado za vsak predmet v višini 50 oz. uradnih 30 din).

Najvišje cene za koruzo in koruzne izdelke

»Službeni list« z dne 22. januarja je objavil naslednjo odredbo bana dr. Nallačena o najvišjih cenah za koruzo in mlevske izdelke iz koruze:

1. Za rumeno koruzo s 14% vlage pri prodaji na veliko v vrečah z din 325.— za 100 kg, franko skla-

dišče prodajalca. V tej ceni je všteti 25% skupni davek. Ako prodaja prodajalec koruzo v svojih vrečah, sme pribiti k tej ceni din 5.— kot obrabnino za vreče. Cena bele koruze je za din 1250, cena činkvantina je za din 50.— višja.

Ako vsebuje koruza več kakor

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, moga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

Davčni svetovalec

Prijava od otrok v podjetje vloženega kapitala

Sv. Vid. — Vprašanje: Posedujem trgovino v Ptujju z manufakturnim blagom. Imam tri poročene otroke. Od teh sta mi vložila leta 1940. sin in hčerka od poročne dote večji znesek kot obratni kapital v moj obrat. Ne vem, ali naj oba prijavim kot tiha družbenika, ker moram njun vložek denarja obrestovati s 4% obresti in če naj to tudi vsi trije javimo vsi posebej in ako izplačane obresti lahko odtegnem pri dohodkih oziroma od čistega pridobitka, ko vlagam prijavo pridobnine za leto 1940?

Odgovor: Na dopis z dne 14. I. 1941. Vam sporočamo, da vam nikakor ne moremo priporočati, da v prijavi za pridobnino odbijete 4% obresti od kapitala, katerega sta kot obratni kapital vložila vaša otroke. Četudi bi bile obresti pri obdačenju dohodkov za pridobnino odbitne, bi pa otroke morala od teh obresti plačati rentnino, ki gotovo ne bi bila nižja, nego pridobnina. To se pravi, to kar bi Vi pri odmeri pridobnine profitirali, bi morala Vaša otroke plačati iz naslova rentnine. Breme bi torej bilo približno enako, samo nepotrebne pisarije bi imeli Vi, pa tudi Vaši otroci.

Prometni davek in knjige opravljenega prometa, katere so dolžni voditi detajlisti

I. R. v K. — Vprašanje: Pred kratkim so časopisi objavili, da so davkoplačevalci, ki prodajajo blago na drobno, dolžni, da vodijo za detajlno prodajo račun blaga. Prosim, da pojasnite, kako naj trgovci detajlisti zadostimo tej dolžnosti.

Odgovor: Celotna odredba se glasi: Davčni zavezanci, ki prodajajo blago, za katero plačajo davek na poslovni promet, na drobno neposredno potrošnikom, so dolžni, da mesto knjig in evidenc, naštetih pod točkami 1, 2 in 6 tega odstavka (to je odst. 4. § 9. zakona o skupnem davku) vodijo račun detajlne prodaje takega blaga. Zakon v citiranem odstavku določa, da morajo oni davčni zavezanci, ki so dolžni voditi knjigo opravljenega prometa, voditi še sledeče knjige in evidenc: 1. Kopije izdanih faktur za blago, oddano v promet, 2. račun oseb, katerim je blago prodano in 3. knjigo o ekspedicijski blaga. Po novi odredbi vodstvo teh knjig in evidenc odpade. Davčni zavezanci so namreč njih dolžni, da vodijo račun detajlne prodaje takega blaga. Po razpisu ministrstva za finance z dne 31. decembra 1940., št. 82.160 se mora ta dolžnost tako razumeti, da so davčni zavezanci dolžni, da otvorijo potrebne račune detajlne prodaje, na katerih pokažejo obremenitev za celotno vrednost blaga, prodanega v detajlno trgovino, razbreme pa ta račun z izkupičkom, ki ga dosežejo za dotično blago. S primerjanjem evidenc pod točko 3. (evidenca o porabljenih surovinah, polfabrikatih in pomožnih sredstvih, nabavljenih od koga drugega), pod t. 4. (evidenca o porabi blaga in pomožnih sredstev, katere proizvaja v lastnem podjetju) in pod točko 5. (knjiga začelnega in končnega inventarja za vsako leto) bodo kontrolni organi mogli ugotoviti količino in vrednost blaga, katero je namenjeno za detajlno prodajo, a s primerjanjem tega računa z računom blagajne in po stanju zalog se more ugotoviti vrednost blaga, prodanega na detajl.

Za trgovce pride ta odredba v poštev le v onih primerih, v katerih napravijo nad 500.000 din prometa z blagom, katerega prodajo in je zavezano ali skupnemu ali obtemu davku. Trgovci so namreč dolžni voditi knjigo opravljenega prometa samo v tempri-

meru. Vendar pa zakon razširja to dolžnost v toliko, da morajo oni, ki vodijo to knjigo, voditi tudi vezano redno knjigovodstvo z inventuro in vsemi knjigami in evidencami, katere predpisuje zakon. Praktično pridejo ti predpisi v poštev samo za one trgovce, ki prodajajo obtemu davku zavezano blago v velikem obsegu, to je, ki sežejo s tem blagom promet din

500.000 — na leto. Kot taki predmeti so žito, deželni pridelki sploh, sir, sadje, sveže in suho itd.

Samoupravne doklade pri pridobnini — odbitnost

Fr. Z. v S. — Vprašanje: Ali smem pri sestavi prijave za pridobnino odbiti na pridobnini plačane samoupravne doklade?

Odgovor: Avtonomne doklade na

pridobnino se ne smatrajo za pribitne postavke, ker zakon sicer navaja, da je neposredni davek pribiten, nikjer pa ne določa, da so pribitne tudi avtonomne doklade. To ustreza tudi sedanji praksi finančne direkcije in vam bi mogli navesti na Vašo izrečno zahtevo konkretno odločbo, s katero je finančna direkcija decembra 1940. tako razsodila.

Daruite za zimsko pomoč!

So časi, ko socialne dolžnosti posameznikov posebno močno narastejo. Takšni časi so danes in vsak se mora tega zavedati. Kajti zgodovina uči, da je nad vse one narode prišlo veliko zlo, če se oni, ki so bili blagoslovljeni z zemljiškimi blagri, niso zavedali svojih socialnih dolžnosti. Nasprotja v družbi so se zaradi tega povečala in naenkrat je bilo vse ozračje tako napeto, da ni pomagal noben varnostni ventil več, ker eksplozija je nastala. Takrat so mnogi, ki zaradi premale uvidenosti niso znali dati v pravem času nekaj, le nezaten odstotek svojega premoženja, izgubili vse premoženje, dostikrat pa tudi še življenje.

Nikakor nočemo reči, da bi bilo danes ozračje tudi že tako katastrofalno napeto, temveč opozarjamo le na to, da bo napetost rasla, če se s pravočasnimi žrtvami ne skrbijo za popustitev napetosti.

Pa ne glede na vse to, je danes nujna še druga dolžnost. Vsi brez

razlike smo danes zvezani z istim interesom, da namreč skupno branim svoj mir, mir vse države, a tudi njeno neodvisnost. Ta skupnost interesa nas je povezala vse v eno družino, kar nam nalaga dolžnost, da nismo brezbržni do onih, s katerimi nas družijo isti interesi, temveč da jim pomagamo, ker s tem pomagamo tudi sebi, ker krepimo svojo skupnost.

Ne nazadnje pa tudi stara krščanska dolžnost zahteva, da nismo brezbržni do bližnjih. Veliko trpljenja, veliko pomanjkanja in nadlog je danes na svetu in ni čisto za človeka, če vse to zlo ne vidi ali če je celo brezbržen.

Iz vseh navedenih razlogov je bila ustanovljena zimska pomoč in socialna dolžnost slehernika in slehernih podjetij je, da s svojimi prispevki podpro delo Zimske pomoči. V čast ljubljanskim gospodarskim ljudem in podjetjem je treba tudi priznati, da je velika večina to svojo socialno dolžnost tudi pravilno pojmovala. Tako je

dala letošnja akcija za Zimsko pomoč že nad 700.000 din. Ljubljani zato ne bo treba segati po tako radikalnih sredstvih kakor Zagreb, ki je uvedel posebno socialno davščino, ki nikakor ni majhna. Naj tisti, ki se še niso Zimske pomoči odzvali, preudarijo, če je bolje, da dajo sami od sebe ali pa naj jim odmeri novo davščino občina!

Zato ponavljamo svoj apel na vse premožnejše ljudi, da se zavedajo socialnih dolžnosti, ki jih nalaga sedanji čas in da žrtvujejo za Zimsko pomoč. To store tem laže, ker more Zimska pomoč tudi že pokazati lepe uspehe. Lani je podpirala in skoraj vzdrževala 150 rodbinskih očetov. To je bila pomoč, ki je vredna, da se zapiše.

Ce pa ima kdo kakšne posebne predloge, kakšno bi moglo biti delo Zimske pomoči, naj ji to sporoči, ker vsak predlog se bo upošteval in če le mogoče tudi izvedel.

Delajte in žrtvujte za Zimsko pomoč!

Napačno tolmačenje govora fin. ministra

Nekateri tuji listi so tolmačili govor fin. ministra dr. Suteja takov, kakor da je on označil kot vzrok druginje povečane potrebe naših zun. trgovinskih partnerjev. Na to krivo tolmačenje precej ostro reagira »Jugoslov. Kurir« in pravi, da se je mogel vsak, ki je prečital ta govor, prepričati, da to tolmačenje ne drži. Fin. minister je naglasil samo povečane potrebe naših zun. trg. partnerjev in to dejstvo se ne more zanikati. Nihče pa tega nimel očita, še manj pa, da bi bili oni krivi dvigu cen. Naša gospodarska politika nasprotno hoče, da dosežejo kmetijski proizvodi večjo izvozno ceno, ker hoče vlada gospodarsko dvigniti kmeta. More pa se tudi reči, da je naša izvozna trgovina zadovoljna, da ima le dva do tri velike partnerje, namesto mnogih malih. V zadnjih letih je Jugoslavija tudi zadostno dokazala, da želi čim bolj pristržne zveze s svojimi velikimi trgovskimi partnerji. Isti tuji tisk trdi nadalje, da je pri nas zvišan obtok bankovcev glavni vzrok skoka cen ter da je zato treba iskati vzrok v zvišanju cen v naši notranji gospodarski in

finančni situaciji. To je silno napačen zaključek, ki si ga more dovoliti samo tisti, ki presoja naš položaj zelo enostransko.

Nasprotno pa je res, da so naši tuji dobavitelji zelo povečali cene svojim izvoznim predmetom, čeprav na njihovem trgu ni bilo nobenega sledu inflacije. Kako zelo so povečali svoje cene, navaja »Jugoslov. Kurir« naslednje primere (cene 1. septembra 1939. in 31. decembra 1940.):

	1940.	1939.
		RM
šleski premog tona	16	6'5
koks	28	13'5
šleski premog tona	16	6'5
koks	28	13'5
nebeljena celuloza za 100 kg	24	13'40
beljena celuloza za 100 kg	29	18
bombažno predivo lir 25'5	9	

Ravno tako je veljal turški bombaž pred vojno eno tretjino manj ko ameriški, danes pa velja trikrat več ko ameriški. Podobnih primerov bi mogli navesti še celo vrsto. Nihče ne trdi, da obtok bankovcev ne bi vplival na cene. V nobenem primeru pa se ne more trditi, da bi bilo povečanje obtoka bankovcev glavni vzrok dviga cen.

Velika naravna bogastva Nizozemske Indije

Odkar je bila Nizozemska zasedena od nemških čet, se opaža vedno večje zanimanje za Nizozemsko Indijo. To zanimanje je zelo razumljivo, ker je Nizozemska Indija znana kot ena na naravnih zakladih najbogatejših dežel. Posebno razumljivo pa je zanimanje Japonske, ker bi mogla Japonska z zasedbo Nizozemske Indije kriti skoraj vse svoje potrebe. Kaj je Nizozemska Indija in kakšno je njeno bogastvo, kažejo naslednja dejstva.

Vsa površina Niz. Indije meri približno 2 milijona km², torej osemkrat več ko Jugoslavija. Stoji iz samih otokov, od katerih so največji Sumatra, Java, Borneo (sev. zap. del je britanski), Celebes, Nova Gvineja (vzhodni del je avstralski), iz Sundskih otokov,

Timorja (vzhodni del je portugalski) in manjših otokov. Prebivalstva šteje Niz. Indija okoli 62 milijonov (10 krat več ko materna zemlja), od katerih pripada 60 milijonov malajsko-polinezijskemu plemenu. Nadalje je poldrug milijon Kitajcev in okoli 250.000 Evropev.

Najvažnejši otok je Java, ker je najbolj gosto naseljen (320 ljudi na 1 km²), dočim je po površini samo 7% vse površine Niz. Indije.

Niz. Indija je predvsem agrarna država in njena industrija je še zelo slabo razvita, a se je industrializacija že začela. Kako velik pomen pa ima Niz. Indija kot agrarna država, kaže to, da pridelava od vse svetovne proizvodnje: kininove skorje 90%, popra 80%, kavčuka 37%, kokosovih proizvo-

kavčuka	141
petroleja	96
cinka	47
čaja	43
kopre	41
tobaka	37
sladkorja	34
palmovega olja	21
kave	16
drugih proizvodov	114

Od tega izvoza je šlo v Evropo 43%, v Ameriko 15%, v Azijo 32, v Avstralijo 3 in Afriko 3%.

Izvoz v Evropo je v zadnjih letih naraščal, dočim je v Azijo nazadoval.

V sedanji vojni, ko igrajo surovine tako veliko vlogo, je pomen Niz. Indije tem večji. Zato tudi velikansko zanimanje Japonske za Niz. Indijo, a tudi odločno anglosaškega sveta, da tu ne dopusti nobene posestne spremembe.

Zunanja trgovina

Trgovinska pogajanja s Francijo so se začela v Beogradu. Za trgovinsko ministrstvo vodi pogajanja načelnik dr. Djordjević, za Narodno banko direktor devizne direkcije Ljubisavljević, za Francijo pa trg. ataše francoskega poslanstva.

Bolgarsko prometno ministrstvo je naročilo v tujini 50 lokomotiv in več odprtih ter pokritih tovornih vagonov.

Med nemško in bolgarsko vlado je bil dosežen sporazum, po katerem bo dala Bolgarska 200.000 bruto ton registrskih ladij na razpolago za prevoz sovjetskega blaga v Nemčijo.

Pomanjkanje kave je nastalo v Turčiji, ker naročene količine kave iz Port Saida še niso dospele. Naročeno je bilo 10.000 ton kave.

V Budapešti se je število trgovcev na debelo s tekstilnim blagom v zadnjih letih povečalo od 150 na 1300. Madžarska vlada je zato sklenila, da zniža to število na normalno višino.

V Budimpešti se je ustanovila družba za izvoz riževe slame.

Nemčija bo dobavila Romuniji 1000 traktorjev, od katerih bo 300

Vsak napreden trgovec

prodaja le tako blago, s katerim svojim odjemalcem koristi.

Nudite tudi Vi Vašim odjemalcem v prvi vrsti naravno Rogaško slatino; s tem koristite njim in sebi!

dobavljenih v najkrajšem času, t. j. še ta mesec. Vsak traktor bo imel 35 HP ter bo veljal obenem s plugom 400.000 lejev. Vsi ti traktorji se morajo plačati najkasneje v 4 letih.

Velika ameriška avtomobilska tvornica General Motors Co poroča, da so dokončana pripravljajna dela za izdelavo 1500 letalskih motorjev na mesec. Tvornica bo poleg tega izdelala vsak mesec 100 velikih bombnikov.

Prodajne cene špirta

Minister za finance je z odlokom dne 12. decembra 1940. odločil, da se začne s 27. decembrom 1940 do vključno 31. oktobra 1941 določajo uradne prodajne cene špirta po njegovi vrsti in namenu takole:

1. za denaturirani dehidrirani špirit, namenjen za mešanje z bencinom, franko tovarna špirta oziroma dehidrirna postaja, všteti skupni davek, za 1 kg din 11'50;
2. za rafinirani špirit za izdelovanje smodnika, franko kupčeva postaja, všteti skupni davek, za 1 kg din 11'60;

3. za rafinirani špirit za pitje, franko kupčeva postaja, ne všteti skupni davek, za 1 hl' din 20'80;

4. za gorilni špirit 90% franko kupčeva postaja, ne všteti skupni davek, za 1 hl' din 12'50;

5. za gorilni špirit 95/96%, franko kupčeva postaja, ne všteti skupni davek, za 1 hl' din 14'50;

6. za surovi špirit za izdelovanje kisa, franko kupčeva postaja, ne všteti skupni davek, za 1 hl' din 12'—;

7. za rafinirani špirit za izdelovanje kisa, franko kupčeva postaja, ne všteti skupni davek, za 1 hl' din 13'—;

8. za surovi špirit za industrijske namene, franko kupčeva postaja, ne všteti skupni davek, za 1 hl' din 14'—;

9. za rafinirani špirit za industrijske namene, franko kupčeva postaja, ne všteti skupni davek, za 1 hl' din 16'—;

10. za špirit za ojačitev vina za izvoz, franko postaja tovarne špirta, ne všteti skupni davek, za 1 hl' din 11'—;

11. za rafinirani špirit za izdelovanje izvoznih predmetov, franko kupčeva postaja, ne všteti skupni davek, za 1 hl' din 10'—;

12. za rafinirani špirit za zasebna trošarinska skladišča radi obdačbe, franko tovarna špirta, za 1 hl' din 24'80.

Razlika med temi cenami in cenami, določenimi z odločbo št. 64.200/III z dne 8. oktobra 1940, se mora uporabljati samo kot preferencial za špirit, izdelan iz koruze in surovega sladkorja v industrijskih in kmetijskih tovarnah špirta; vendar ne more biti tega preferenciala deležnih prvih 500 vagonov špirta, izdelanega v kmetijskih tovarnah špirta.

Te nove uradne prodajne cene špirta veljajo samo, če imajo kmetijske in industrijske tovarne špirta o vsakem času v zalogi najmanj 100 vagonov špirta; drugače veljajo cene, določene z odločbo št. 64.200/III z dne 8. oktobra 1940.

Od uradne prodajne cene denaturiranega dehidriranega špirta, namenjenega za mešanje z bencinom, se mora kot doslej uporabljati din 150 od 1 kg zgolj le v korist kmetijskih tovarn špirta za zvišanje njihovega že obstoječega preferenciala, to pa samo za prvih 500 vagonov špirta.

Zahteve zasebnih nameščenec

V Celju je bilo v torek zborovanje zasebnih nameščenec, ki je bilo zelo dobro obiskano. Glavna referata sta podala predsednik centrale zasebnih nameščenec v Ljubljani Česnovar in predsednik nameščenjskega odseka Del. zbornice inž. Kosič. Po izvršenih volitvah in ostalem dnevnem redu je bila sprejeta naslednja resolucija:

1. Takoj naj se izvede decentralizacija socialnega zavarovanja. Kompetence Osrednjega urada za zavarovanje delavcev naj se prenesejo na avtonomne nosilce delavskega in nameščenjskega socialnega zavarovanja.

2. Izvede naj se teritorialna razmejitev nameščenjskih bolniških blagajin, to je Bolniške blagajne TBPD v Ljubljani, »Merkurja« v Zagrebu in Bolniške blagajne trgovske omladine v Beogradu.

3. Nameščenji v Sloveniji naj bodo obvezno zavarovani edino pri Bolniški blagajni TBPD.

4. Izvede naj se pokojninsko zavarovanje višjega gostinskega osebja.

5. Izvede naj se obvezno zavarovanje proti brezposelnosti.

6. Zahtevamo, da se čimprej reši vprašanje samostojne nameščenjske zbornice.

7. Pristojna državna oblastva naj posvetijo vso pažnjo prečemu vprašanju nameščenjskih plač, ki so sprico vedno bolj naraščajoče druginje absolutno preizkušnje v tolikšni meri, da resno ogrožajo obstoj velike večine nameščenstva.

8. Prav tako naj državna oblastva posvetijo vso pažnjo zakoniti ureditvi vprašanja družinskih plač.

Konkurzi - poravnave

Potruje se poravnava, ki jo je sklenil trgovec z mešanim blagom Leopold Stopnik v Trnovljah pri Celju. Plača 50% kvoto v desetih enakih mesečnih obrokih, od katerih zapade prvi 60 dni po pravnomočnosti poravnave.

Trgovinske poti Sredozemskega morja

V srditih borbah med Anglijo na eni, Italijo in sedaj tudi Nemčijo na drugi strani, gre predvsem za nadoblast nad Sredozemskim morjem in morskimi potmi, ki vodijo vanj in iz njega. Sredozemsko morje je tvorilo najvažnejšo prometno cesto vso antiko in srednji vek, dokler nista odkritje Amerike in razvoj prometa preko Atlantika nekoliko zatemnila njegov pomen. Dobilo pa ga je spet v polni meri po otvoritvi Sueškega prekopa, ki je odprl zapadno-evropskim državam toliko krajšo pot v Azijo.

Dve morski ožini in en prekop omogočajo pristop do Sredozemskega morja in zanje se že dolgo in ostro bje vsaj diplomatska borba. Zaenkrat je Gibraltar v angleških rokah, Suez je sicer v Egiptu, a glavno besedo imajo Angleži, medtem ko je ta prekop posebno važen postal Italiji po zasedbi Abesinije. Dardanele so v turški oblasti, a se zanje silno zanimajo tudi še Angleži, ti bolj iz strateških ozirov, in Rusija in Italija.

Kako je sedaj s trgovino skozi Sredozemsko morje in po vanje vodečih vodnih poteh? Dardanele so sorazmerno najmanj važne, ker vodijo v zaprto Črno morje. Važne so prav zato seveda predvsem za Rusijo. Trgovinsko je od bojujočih se držav najbolj prizadeta Italija, ki je dobivala skozi Dardanele 13% vsega svojega pomorskega uvoza, med tem 23% svoje nafte. A tudi Vel. Britanija dobiva skozi Dardanele 7% svojega uvoza nafte.

Gibraltar je spet posebno važen za Italijo, ki dobiva skozi to ožino 70% svojega prekomorskega uvoza, med tem 48% uvožene nafte. Vel. Britanija pa dobiva po tej poti 10—15% svojega uvoza (skozi Suez). Prav iz območja Sredozemskega morja dobivata Anglija in Francija dober del svoje uvožene

naft: Francija 42% iz Sirije in 9% preko Palestine, Vel. Britanija 4% preko Palestine (Haife).

Suez je posebno važen za Veliko Britanijo in njen imperij. Skozi prekop gre, kakor omenjeno, 10—15% angleškega uvoza, med tem 18% njenega prekomorskega uvoza nafte, nadalje pa 70% indijske ter 50% avstralske in novozelandske trgovine. Drugi veliki interesent je Italija, že strateško, zaradi zveze s svojim afriškim imperijem; nadalje pa dobiva po prekoku tudi 17% svojega prekomorskega uvoza, v tem 16% svojega uvoza nafte.

Vidimo torej, da ni čudno, če bjejo velesile tako ogorčen boj za nadmočje v sicer majhnem in zaprtim Sredozemskem morju, Nemčija ni mnogo prizadeta, saj ima veliko atlantiško in baltičsko obalo. Pomaga v tej borbi predvsem svojemu zavezniku Italiji. Italiji pa gre res za »življenje samo«, kakor pravijo Italijani. In Veliki Britaniji gre za dober del njene trgovine in za važno zvezo z dominijoni. Kajti kljub temu, da je njej seveda še vedno odprta pot okrog Afrike, je ta vendar dosti daljša in dražja.

Sejmi

- 27. januarja: Vinica, Litija, Središče;
- 28. januarja: Kamnik, Ormož, Maribor, Dol. Lendava;
- 29. januarja: Celje, Ptuj, Trbovlje, Rajhenburg;
- 30. januarja: Rakek, Turnišče;
- 31. januarja: Maribor, Dobova;
- 1. februarja: Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci okr. M. Sobota.

Dobave

Direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani razpisuje v drugič z direktno pogodbo na dan 4. februarja t. l. dobavo naslednjega železa: 1000 kg ploščatega železa, 40x10 mm, NP, 150 kg ploščatega železa, 40x15 mm, NP, 74 kg okroglega železa, 20 mm, NP, 103 kg kotnega železa, 60/6 mm, NP, 100 matice 3/4, 100 matičnih vijakov 5/8, 25 mm dolgih, in 700 natičev št. 3. — Pogoji kakor za prvi razpis dobave.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.
LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrac, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

A. ŠARABON & CO. LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe
Veletrgovina s specarijo
Velepraznara za kavo
Milniza dišave
Glavna zaloga rudniških vod

Brojzavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66

Doma in po svetu

Rooseveltov odposlanec polkovnik Donavan je prišel v Beograd. Sestal se je z ministrskim predsednikom Cvetkovićem, podpredsednikom vlade dr. Mačkom in zun. ministrom dr. Cincar-Markovićem. S seboj ima posebno pismo predsednika Roosevelta za kneza-naměstnika Pavla.

Madžarski parlament bo v kratkem ratificiral pakt z Jugoslavijo. Pri tej priliki bo imel ekspozicije zun. minister grof Csaky, ki je že popolnoma zdrav.

Podpredsednik vlade dr. Maček se je vrnil v Beograd, kjer je imel najprej sestanek s fin. ministrom dr. Šutejem ter ministrom brez listnice dr. Smoljanom, ki sta mu poročala o situaciji v Beogradu. Nato se je sestal s predsednikom vlade Cvetkovićem.

Več sestankov s političnimi ljudmi je imel v Beogradu dr. Kulovec, ki je bil včeraj popoldne sprejet tudi od kneza-naměstnika v avdienci.

Naš poslanik v Ankari je prišel v Beograd ter je bil sprejet od zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića.

Veliki švicarski list »Bergland« piše o Jugoslaviji ter pravi med drugim: Zunanja politika jugoslovanske vlade služi neodvisnosti države, ki sloni na načelu ohranitve nevtralnosti. List nadalje naglašava veliko vrednost jugoslovanske vojske ter pravi, da se zunanja politika ministra Cincar-Markovića opira na to stališče in da posledno služi miru.

Seš urada za kontrolo cen rektor ekonomsko-komercialne visoke šole v Beogradu dr. Aleksander Jovanović je odstopil.

V Senti in Starem Bečju sta začela izhajati nova madžarska tednika. Madžari imajo sedaj v Jugoslaviji 4 dnevne, 18 tednikov, 4 polmesečnike, 8 periodičnih in 6 mesečnih listov, vsem torej 40 listov. Za tako majhno manjšino je to pač zelo lepo število, ki dokazuje, kako velike pravice uživajo pri nas narodne manjšine.

V Beogradu je začel zopet izhajati znani beograjski list »Balkana«. Posvetovalni odbor za tekstilno industrijo se sestane 28. januarja v Beogradu. Zasedanje odbora bo trajalo dva dni. Razpravljalo se bo o oskrbi tekstilnih tovarn s surovinami, o omejitvi proizvodnje ter tipizaciji tekstilnih proizvodov. Poslednje vprašanje je že precej razčiščeno in je treba rešiti samo še nekatera specialna vprašanja.

V Beogradu se je ustanovil nov kartel za izenačenje cen emajliranih kopalnih kadi.

Vsi člani Rotary kluba v Mariboru, ki so bili nemške narodnosti,

so izstopili iz kluba. V Nemčiji je kot znano, Rotary klub prepovedan.

Tovarne olja bodo dajale na vsako jutro, po pogodbi določeno za setev sončnice, predjem v višini 4500 dinarjev.

Vlaga začasno posušene koruze je določena za mesec januar na 23, za mesec februar pa na 22%.

Beograjsko pevsko društvo »Obilica« je odpotovalo na povabilo madžarskega akademskega pevskega zbora v Budapešto, kjer je priredilo dva koncerta.

Velik požar je bil v nadškofjskem semenišču v Zagrebu. Škoda znaša okoli 5 milijonov din. Dragoceni arhiv so mogli rešiti.

Prvi sovjetski avtomobili bodo v kratkem poslani v Jugoslavijo.

Za prehrano revnih šolskih otrok v banovini Hrvatski je določena vsota 3 milijonov din.

Na Hrvatskem se m. a. mešati pšenična moka s koruzno v razmerju 50 : 50. Nadalje se bo smel dva dni v tednu peč samo koruzni kruh.

Madžarska narodna banka je dovolila nekatere devizne olajšave za madžarske potnike, ki potujejo v Jugoslavijo. Potniki morejo dobiti do 5000 din mesečno.

»United Press« poroča, da se v kratkem sestane Hitler in general Franco. Baje je to rezultat razgovora Hitlerja z Mussolinijem.

Japonski cesar je čestital predsedniku Rooseveltu k prevzetju predsedniških dolžnosti.

Italijanski kmetijski minister je objavil naredbu, s katero se zmanjšuje s sladkorno repo posejana površina od 175.000 ha na 160.000, za ravno toliko pa je povečana površina s konopljo zasejanega zemljišča.

Angleško notranje ministrstvo je ustavilo angleški komunistični dnevnik in tednik zaradi njune propagande proti vojni. Tudi noben nov list se ne sme tiskati namesto ustavljenih listov.

V Franciji je odpravljena predcenzura za tuje novinarje. Samo glede maršala Pétaina in vojnihi vesti je še v veljavi prejšnja predcenzura.

Pogodba o ribolovu je bila med sovjetsko in japonsko vlado podaljšana za eno leto.

Sovjetska agencija Tass demantira vest norveških listov, da so bili odpoklicani uradniki sovjetskega poslaštva v Sofiji, ker da so na neprimeren način opravljali svojo službo. Tass pravi, da je ta vest brez vsake podlage.

Sklenjen je bil dogovor o ureditvi železniškega prometa med Italijo in Sovjetsko Rusijo s tranzitom skozi Nemčijo.

Na Japonskem so začeli delati poskuse, da bi se namesto volne uporabljala pasja dlaka. Baje so se poskusi posrečili. Pasja dlaka bi bila za 20 do 30% cenejša ko volna.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%,! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsi doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

listega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

V časih skrajnih zaslužkov vpeljite v svoji trgovini redilni prašek za prašiče

Prodajna cena din 8.—, nabavna cena din 6.50 pri odjemu najmanj 13 zavrtkov.

Pri odjemu 23 zav. din 6.25, pri odjemu 46 zav. din 6.—, vse fco po pošti. — Pri večjem odjemu zahtevajte posebno ponudbo.

Delamo stalno reklamo v časopisih, tako da vam je prodaja zelo olajšana. Zaloga za Kranjsko DROGERIJA KANC, Ljubljana, Židovska ulica 1. — Zaloga za Štajersko DROGERIJA KANC, Maribor, Gospodarska ulica 33.

SEJEM RAJHA V LEIPZIGU

se vrši spomladi 1941. od 2. do 7. marca

60% popusta na nemških državnih železnica
25% popusta na jugoslovanskih državnih železnica

Nemški vizum se podeli brezplačno. Prijave naj se izvrše čimprej, najpozneje do 5. febr. 1941. pri pristojnem častnemu zastopniku

V Ljubljani: Ing. G. Tönnies, Tyrševa 33, Telefon 27-62
V Mariboru: Jos. Bezjak, Gosposka 25, Telefon 25-97
V Beogradu: Zvanični biro sajma rajha u Lajptigu, Knez Mihajlova 33.